

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, VASARIS - FEBRUARY 9, 1993

Nr. 25

Kandidatai apie Lietuvos ekonomiką

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, vasario 8 d. (Elta) - Per Lietuvos radijo pirmąją programą diskutavo pretendentai į Lietuvos prezidentus Algirdas Brazauskas ir Stasys Lozoraitis. Jie išdėstė nuomones iš anksto parinkta tema - valstybės ekonominė ir socialinė sandara. Pateikiame kai kuriuos pretendentų atsakymus.

Kada bus litai? S. Lozoraitis nuomone, ekonominė padėtis Lietuvoje dabar tokia, kad įvesti litus būtų pavojinga ir rizikinga. Neaiški situacija banke - taip pat rimtas pavojus litams. A. Brazauskas linkęs sieti litų įvedimą su konkrečia šios dienos situacija. Labai daug padirbtų talonų - tai ne tik materialinė, bet ir moralinė problema. Nekalti žmonės, nežinia iš kur gavę netikrų talonų. Tad gal jau dabar, pasakė A. Brazauskas, palaipsniui vietų tų talonų galima būtų pradėti įvesti litus.

Privatizacija ir investicijos. Kriterijai, kuriais vadovautasi iki šiol, A. Brazauskas mano, visai netinkami. Jis kritikavo varžytines, per kurias siekiama kuo brangiau parduoti, vadino jas igrisusiomis. Jei žmogus ateina į varžytines su milijonais ar milijardais talonų ir negali paaiškinti, kaip tuos milijardus uždirbęs, jam neturėtų būti leidžiama dalyvauti varžytinėse.

Dabartinę Lietuvos ekonomiką S. Lozoraitis palygino su vėjo malūnu, stovinčiu be vėjo. O vėjas - tai kreditai. Su tuo sutinka ir A. Brazauskas. Jis pasakė, kad užsienio kreditus turime labai racionaliai panaudoti, ir kad tuo tikslu prie Ekonomikos ministerijos sudaryta speciali komisija, kuri kreips kreditus reikiama kryptimi. Finansų ministerijai pavesta ieškoti kreditų. S. Lozoraitis nuomone, reikia sudaryti sąlygas privačiai iniciatyvai. Jis pritarė A. Brazauskui nuomonei, kad reikia suinteresuoti savivaldybes imti kreditus.

S. Lozoraitis nuomone, investicijos ateina tada, kai investitoriai jau pažįsta kraštą, pažįsta valstybės įstatymus, žino, kaip jie funkcionuoja, žino, kad valstybė liks demokratine, laisva, nepriklausoma. Šių sąlygų Lietuva kol kas neturi. Sudėtinga geopolitinė situacija, nėra ir sienų garantijų. A. Brazauskas pareiškė, jog jis ekonomikos nesieja su politika. Tie, kurie turi kapitalo, kurie nori investuoti - politika mažiausiai užsiima. Politika užsiima tie, kurie mažai supranta, kas yra kapitalas ir kokia investicijų reikšmė, kalbėjo A. Brazauskas.

S. Lozoraitis pabrėžė, jog šalis nėra pasirošusi priimti investicijų dar ir dėl to, kad neturi įstatymų, kurie kviestų kviesti investitorius, neturi istaigų, kurios priimtų atvykstančius investitorius ir teiktų visą pageidaujamą informaciją, neturi geros statistikos. Be to, neapsispręsta dėl didžiųjų objektų - Ignalinos atominės elektinės, terminalo, Mažeikių naftos perdirbimo įmonės ir dėl vieno didžiausių Europoje - Šiaulių aerodromo. Tačiau S. Lozoraitis pareiškė esąs įsitikinęs, kad net ir dabar, nesant palankios atvirų durų atmosferos, investavus kapitalą Lietuvoje, galima gerai uždirbti.

Statistika apie prezidento rinkimus

Laikraštis *Tiesa* spausdina Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto surinktus duomenis apie prezidento rinkimus. Sociologinė apklausa vyko sausio 19-30 dienomis.

Pagal šiuos duomenis 82% gyventojų tvirtai apsisprendę dalyvauti prezidento rinkimuose, 14% tikriausiai dalyvaus, 2% tikrai nedalyvaus.

Iš apklaustųjų 57% balsuotų už A. Brazauską, 29% už S. Lozoraitį, 4% prieš abu kandidatus. Už A. Brazauską tada balsuotų 54% apklaustųjų lietuvių, 77% rusų, 85% lenkų.

A. Brazauskui pirmenybę teikia darbininkai, moterys, daugiavaikės šeimos. S. Lozoraitiui - studentai ir žmonės, turintys aukštąjį išsilavinimą.

Roko koncertai S. Lozoraitiui remti

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto salėje įvyko roko koncertas „Studentija - už Lozoraitį“. Taip miesto aukštųjų mokyklų studentų atstovybės išjūgė Lietuvos prezidento rinkimų kampaniją. Rinkėjai kviečiami į koncertus įvairiose salėse.

Pats didžiausias populiariausių jaunimo grupių koncertas sekamadienį surengtas Sporto halėje. Šį koncertą Stasiui Lozoraitiui remti surengė Kauno technologijos universiteto studentų atstovybė, miesto Jaunųjų verslininkų klubas.

Prasidėjo balsavimas paštu

Nors iki prezidento rinkimų liko dar visa savaitė, tačiau jau šiandien pirmieji rinkėjai gaus balsavimo biuletenius su Algirdo Brazauskos ir Stasio Lozoraitis pavardėmis. Vasario 8-ąją prasideda balsavimas paštu.

Išvakarėse balsavimo biuleteniai pristatyti į visus maždaug 1,300 Lietuvos ryšių skyrių. Balsuoti galima ju darbo valandomis. Visas išlaidas apmoka valstybė. Balsavimas paštu baigiamas likus vienai dienai iki rinkimų, jeigu rinkėjas įrašytas į to miesto ar rajono rinkėjų sąrašus. Tuo atveju, jeigu jis yra kito miesto ar rajono rinkėjų sąrašuose, balsuoti gali ne vėliau, kaip likus dviem dienoms iki rinkimų.

Vokai su rinkėjų užpildytais biuleteniais bus įteikti apylinkių komisijoms rinkimų dieną, vasario 14-ąją ne vėliau kaip dvi valandos prieš balsavimo pabaigą.

Pernai, renkant Seimą, paštų balsavo apie 80,000 žmonių. Tai sudarė beveik 3% visų sąrašuose buvusių rinkėjų. Spėjama, kad ir dabar paštų paslaugomis pasinaudos maždaug tiek pat rinkimo teisę turinčių piliečių.

Tik 0.02% banknotų netikri

Lietuvos Bankas paneigė kai kuriuose masinės informacijos priemonėse pasirodžiusį pranešimą, jog Lietuvos pinigų apyvartėje esą 1 milijardas 500 nominalo netikrų talonų.

Lietuvos Bankas pranešė, kad per bankų istaigas išimta iš apyvartos ir pateikta ekspertizei beveik 8,000 banknotų 500 talonų nominalo, tai yra 0.02% apyvartą išleistų šio nominalo banknotų skaičiaus.

Kandidatas į Lietuvos prezidentus amb. Stasys Lozoraitis kalbasi su balsuotoja Klaipėdoje. Klaipėdoje S. Lozoraitis kalbėjo Klaipėdos universiteto mokslininkams, katedros vedėjams ir senato nariams. Kalbėjo taip pat gausiai susirinkusius Klaipėdos kartono fabriko salėje.

Nuotr. Tomo Šrebaliaus

Nutrūko JT pastangos atstatyti teisėtą valdžią Haiti

Port-au-Prince, Haiti, vasario 4 d. (NYT) - Tris dienas Haiti sostinėje Port-au-Prince vykusios deryboms sužlugus, pasibaigė Jungtinių Tautų pastangos atstatyti demokratiškai išrinktą Haiti vyriausybę. Derybų sužlugus, kai Haiti valdžios pareigūnai atmetė anksčiau jų priimtą planą atsiųsti šimtus JT stebėtojų sekti, kaip saugomos žmogaus teisės krašte.

Jungtinių Tautų specialus įgaliojimas toms deryboms Dante Caputo išvyko iš krašto po to, kai Haiti pareigūnai jam pateikė ilgą sąrašą sąlygų, kurios turi būti įvykdytos prieš jiems išleidžiant JT stebėtojus, kurie padėtų artėti prie sprendimo jau 16 mėnesių tebesitęsiančiai krizei krašte.

Diplomatai pasakė, jog Haiti reikalaujamos sąlygos, jų tarpe, kad būtų pripažinta neteisėtoji karinė valdžia, kad būtų atšauktos ekonominės sankcijos ir daugybė suvaržymų, tvyrkiančių stebėtojams, b veiktų tikrinimo, kad jokie pasikeitimai žmogaus teisių ar demokratijos atžvilgiu neįvyktų.

Dabar jau, pasak vieno diplomato, Jungtinės Tautos turės spręsti, ar praplėsti ekonomines sankcijas prieš Haiti, ar iš viso mesti pastangas atstatyti demokratinę valdžią šioje Karibų jūros saloje.

JT įgaliojimas pirmadienį atvyko į Haiti išrūpinti valdžios kooperavimą atvykiančiam dideliame kontingentui JT stebėtojų, kurių darbas skaitytųsi pirmo žingsnio į teisėtą valdžios atstatymą - sugrįžimą iš tremties demokratiškai išrinkto prezidento kun. Jean-Bertrand Aristide. Įgaliojimai lankantis Haiti prieš kelias savaites, šalies civiliai bei kariniai vadai davė formalų sutikimą stebėtojų atvykimui. Bet beveik tuoj po D. Caputo išvykimo Haiti valdžios pareigūnai pradėjo muistytis.

Haiti vadams pradėjus išsisingti davus sutikimą, D. Caputo perspėjo, jog duotasis formalus sutikimas nebėgal būti derybų objektas ir kad jo pažeidimas turės „rimtas pasekmes“.

Tačiau, kai jis pirmadienį atvyko, jis buvo sutiktas triukšmingu demonstracijų aerodrome, kurias kurstė pakartotinės transliacijos per valstybinę televiziją, skatinančios žmones parodyti savo pasipriešinimą tarptautinei priežiūrai. Kita grupė demonstratorių rinkosi prie Hotel Montana, kur buvo manoma, kad D. Caputo apsisistos, ir ten daužė diplomatus ir žurnalistų automobilius, tvirtindami, kad atsispirs bet kokiui užsienio kišimuisi jų krašte.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

Nors JT įgaliojimai buvo numatyta krašte būti tik 24 valandas, jis turėjo dar tris valandas palaukti, kol atvyko pakankamai policijos, kad saugiai palydėtų į aerodromą, o kadangi jo viežbutis buvo apgultas, jis turėjo apsisotiti JAV chargé d'affaires namuose.

(J.V.)

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Balkanų sprendime turi dalyvauti ir JAV ir Rusija

Washington, DC, vasario 5 d. (NYT) - Prezidentas Bill Clinton ir Kanados ministras pirmininkas Brian Mulroney abu penktadienį kritikavo Jungtinių Tautų ir Europos Bendrijos siūlomą taikos planą Balkanams. Min. pirm. Mulroney pasiūlė, kad ir Rusija ir JAV galėtų turėti aktyvesnį vaidmenį, ieškant diplomatinio sprendimo.

Prez. B. Clinton, pirmą kartą viešai kritikuodamas JT tautų įgaliojinius Cyrus Vance ir EB įgaliojinius Lord Owen sudarytą planą, pasakė, jog jų planas palieka musulmonus su žymiais apsunikinimais.

Spaudos konferencijoje po privataus susitikimo su Kanados premjeru Mulroney, prez. Clinton pasakė: „Mūsų nenoras priartėti Vance-Owen pasiūlymams, nors aš džiaugiuosi jų pastangomis tiek asmeniškai, tiek ir kaip prezidentas, yra dėl to, kad šiuo metu JAV nenori uždėti sutarties grupėms, kuriai visos nepritaria, ypač kai ji gali palikti Bosnijos musulmonus labai apsunktintoje būklėje, kitos pusės nesilaikytų sutarties ir būtų neįmanoma juos priversti jos laikytis“.

Tačiau buvo skirtumas tarp prez. Clinton ir premjero Mulroney pabrėžiamų punktų. Premjeras Mulroney pasakė, jog ruošiant Vance-Owen sutartį atliktą daug konstruktyvus darbo ir pabrėžė, kad jos trūkumus galima pataisyti su didesniu JAV dalyvavimu. Prez. Clinton tuo tarpu didesnį dėmesį skyrė Rusijos vaidmens padidiniui. „Jei norime ilgai

nui rasti diplomatinį-politinį sprendimą, mums labai reikia prezidento Jelcino įsijungimo ir Rusijos paramos“, pasakė B. Clinton.

Rusija ligšiol griežtai priešinosi kariniams veiksams prieš Serbiją, o kandidatuodamas į prezidentus B. Clinton sakė, kad apsvaistys karinės intervencijos galimybę. B. Clinton administracija tuo tarpu buvo priversta imtis vidurio kelio ir dabar jau planuoja siekti diplomatinio kelio išrūpinti reikiamus pakeitimus siūlomame plane.

JAV administracijos pareigūnai praėjusią savaitę pasakė, jog yra svastoma paskirti JAV atstovą Vance-Owen vadovaujamoms deryboms. Susitikęs su prez. Clinton, Kanados premjeras šaukėsi didesnės JAV rolės derybose dėl Balkanų.

„Vance-Owen plano trūkumai gali būti atitaisyti JT Saugumo Taryboje, daug labiau įsijungus JAV-oms, sudarant pačias taikos plano sąlygas ir taip pat įsijungus prezidentui Jelcinui“, pasakė Kanados ministras pirmininkas.

Prezidentas Clinton pasakė, jog jis tam reikalui skyrė daug dėmesio, bet nenoris būti skubinamas ir spaudžiamas remti planą, kuris, jo nuomone, turi trūkumų. „Aš tikras, kad galite suprasti, kad mums gali reikėti dar kelių dienų rimtai apsvaistyti tokio rimtumo problemą“, pasakė prezidentas. „Tada mes savo poziciją tuo klausimu paskelbsime kaip galint stipriau ir aiškiau ir jos laikysimės taip pat tvirtai“.

Popiežius susitiko su dvasių ir gamtos garbintojais

Ouidah, Benin, vasario 4 d. (NYT) - Lankydamas vakarišės Afrikos šalyje Benin, popiežius Jonas Paulius II susitiko ir su vodun tikybos atstovais, tos tikybos „lopšyje“ Ouidah mieste. Iš Benin'o 5 milijonų gyventojų, penktadalis yra katalikai, aštuntadalis - musulmonai ir visi kiti praktikuoja senovinę gamtos ir dvasių garbinimo religiją vodun. Iš šio krašto paimti vergai tą religiją atnešė į Haiti ir kitas Amerikų pietinio pusrutulio šalis, kur ji paplito „voodoo“ (tarama vūdū) vardu.

Krikščionybė į Benin atėjo tik 1830 dešimtmety, kai į Benin iš Brazilijos atvyko išlaisvinti vergai nešti katalikybės. Tad dabar, kaip ir kitur Afrikoje, šios religijos dvasių pasaulis koegzistuoja su krikščioniu Dievu taip, kad tai išaukia visą eilę itin sudėtingų problemų Katalikų Bažnyčiai Afrikoje bei kituose Trečiojo pasaulio kraštuose: kaip galima pritaikyti katalikiškas apeigas šio krašto kultūrai taip, kad pagrindiniai krikščionybės bruožai nebūtų suniveliuoti ir kad katalikybė nebūtų maišoma su vietinėmis tikybomis.

Antrąją dieną šios, Šv. Tėvo dešimtosios kelionės į Afriką, popiežius netiesiogiai pripažino vodun tikybos vietą tame krašte, Cotonou mieste susitikdamas su tos tikybos vadais bei praktikuotojais. Jis jiems pasakė, kad jie daug gautų iš atsivertimo į krikščionybę: „Baž-

nyčia tikybos laisvę laiko neatiimamą - teisę, kuri tačiau uždeda ir atsakomybę ieškoti tiesos“, jis sakė jiems.

Iš bandymą juos atversti - proselitizmą - vodun tikybos vadai užsiminė ir iš savo pusės kai kurias trintis tarp jų ir katalikų: „Tegalima tik karčiai apgailestauti kai kurių bažnyčių ir parapųjų sistematišką niekinimą vodun religijos“, pasakė su popiežium susitinkančių 30 aukštųjų vodun tikybos kunigų delegacijos vadas Senou Zannou. Vodun kunigai dėstė, kad tikėjimas, kuris pripažįsta visatos „vyriausiąją kūrėją“, aukštensį už visus žemesnius dievus, visiškai nėra bedieviškas. „Dievas yra visų vodun apeigų galutinis objektas“, jie sakė.

KLENDORIUS

Vasario 9 d.: Apolonija, Marijus, Erikas, Algė, Girvydas.
Vasario 10 d.: Šv. Šcholastika, Elvyra, Gražutė, Skaisutis.

ORAS CHICAGOJE

Antradienį saulė tekėjo 6:56, leisis 5:14. Temperatūra dieną 38 F. (3 C), ryte gali palynoti ar pasnigti, o paskui dalinai saulėta, naktį 23 F. (-5 C).

Trečiadienį saulė tekės 6:55, apsiniaukė, į pavakarę lis ar snigs, panaši temperatūra kaip antradienį.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312-925-8906
JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

SVEIKAS IR LENGVAS VALGIS

Dabar pacientai mitybos patarimais yra bombarduojami televizijos programose, laikraščiuose ir specialistų grupėse. Gydytojai dabar apibierami klausimais, kaip reikia valgyti lengvai, tai yra nepersivalgant, bet išlaikyti valgių gausų esminiais mitybos dalykais ir nesukojant sėlenų (fiber).

Kai maisto reikalu pacientai ir gydytojai JAV-se sukurto rūpintis, tą jau seniai žinojo visa Lietuva; ten žmonės, sveiku prikimimu vadovaudamiesi, valgė sveikai ir lengvai. Juk panašiai elgiasi ir visi kiti gyviai gamtoje — jie juk laikraščius neskaity, televizijos nežiūri ir gydytojų neturi. Jie nuo gamtos nuostatų nenutolsta užtai, sava prigimtimi vadovaudamiesi, savo giminę per amžius išlaiko.

Tik žmogus, būdamas protingas ir išmintingumo stokoja, mirtinai save žaloja: intymume į niekus virsta, valgyje persivalgymas anksčiau kapu duobėn grūna ir nuotaikingų dienų nesulaukia, nes kaktą suraukęs po šią žemę treps, dėl neesminių dalykų sau galva suka.

O svarbiausią dalyką — tinkamą vaiko auklėjimą iš namų, mokyklų, bažnyčių... išvares, eina ten, kur joks išmintingasis nė nemano eiti.

Juk dabar Amerikoje aukščiausios valdžios atstovai nesirūpina instancija šiame krašte žmonių sveikata, jų apdraudą; jie nė nemėgina krašto finansus tvarkyti, žmones nuo savizudybės, žmogžudystės, įvairiopo apipilimo, baisios narkomanijos ir Dangaus keršto šaukiančio išstūrimo per tinkamą auklėjimą apsaugoti.

Tuo būdu čia ne tik einama, bet sprausminių lėktuvų skrendama tokion bedugnėn, kurion pateko taip besielgdami senovės babiloniečiai, egiptiečiai, graikai, romėnai...

Lietuviai turime vengti nesveiko elgesio visose srityse, imdami gyvenimo pavyzdį iš savo žmoniškiausiai besielgusių protėvių. Jie buvo labai dori visur, pajėgė eiti dorybės keliu, prisilaikyti saiko.

Gera, kad apie tokį saiką bent valgyje mus ragina šio krašto mitybos žinovai — The American Dietetic Association. Jie ragina visus pradėti sveiką mitybą, būtinai dabar, o ne vien tik susirgus, kai specialus maistas esti patiriamas. Tos asociacijos vienas atstovų, Martin Yadrick, tvirtina, kad prilaikant naujai nurodomo maisto, daugumos amerikiečių sveikata nuostabiai pagerės.

Jau ir šio krašto Žemės ūkio žinovai — The Department of Agriculture primygtinai emė reikalauti, kad amerikiečiai nugaras atsuktų mėšai ir pieno gaminiais, kuriais jie persivalgo; kad jie gavėniškai naudotų riebalus, aliejus ir saldumynus, o šypnodamiesi imtų šlietis prie gausos grūdų gaminių; rupios duonos, javainių (cereals), ryžių ir pasta, kartu su gausybe vaisių ir daržovių.

Net juokas ima, juk taip ALVUDAS saviškiams jau kelias dešimt metų kalte kala, juk taip Tėvynėje mūsų šeimos per amžius mito. Ką tik dabar amerikiečiams išmintingieji pataria, tuo tokie mūsiškiai jau seniai bombarduojami. Deja, vien sveikų mityboje patarimų negana, kad žmonės jais pasi-

naudotų; panašiai su tokiais patarimais ir dvasinėje — religinėje srityje: žmonės jais reikiama nesinaudoja tol, kol jie, būdami protingi, dar neapsišviečia ir išmintingumu nepasidabina nuo mažens tinkamo auklėjimo pagalba.

Mums visiems svarbiausias rūpestis būti pilnai sveikais ne tik kūnu, protu, bet ir nusiteikimais — išmintingumu gausiems; juk puzdrais būdami — gertuvėle po stalų gulėdami, nei Lietuvą prikslime, nei savo šeimai padėsime, nei patys ant šios žemės vertais gyventojais tapsime.

Sveikas — lengvas maistas yra vienas didžiųjų mūsų ramsčių. Visi trokštame ir senatvėje žvalumo neprarasti, todėl ryžkimės pradėti sveikai saikai — liesai nesaldžiai ir vis dar labai skaniai valgyti. Štai tokio gardumyno nemeluoju, neapgaulimai tikras nurodymas.

Nuo šiandien kiekvienas lietuvis kasdien sunaudojime 30 - 35 gramus sėlenų; valgykime 5 - 6 kartus vaisius daržoves; 800 mg kalcio (pieno puodelyje jo yra 380 mg) ir vitamino A 4000-5000 IU (tarptautinių

ĮTAMPOS SIMPTOMAI IR GYDYMAS (7)

Šalia įvairių laisvių, Jungtinių Amerikos Valstijų konstitucija užtikrina kiekvienam laimingo gyvenimo siekimą. Tik daliai amerikiečių tuo naudojasi. Tiesiog trūksta laiko. Mes visad rūpinamės savo, o vėliau vaikų mokymusi, darbu, pareigų atlikimu, skolų grąžinimu, pastogės turėjimu, pakankamai maisto, savo ir šeimos saugumu intensyviame transporte, net pasaulinėmis problemomis. Ar visur pasieksime ką mes darome? Anatole France teigia: „Visame pasaulyje nelaimingiausias tvėrimas yra žmogus“. Jis nori išvengti visų nemalonių, užsidenę galva, užmerkęs akis. Atėjo laikas, kai kiekvienas mūsų norėtų išsivaduoti iš įtampos kasdieniniame gyvenime. Bet mūsų samonė neleidžia to pasiekti. Taip dažnai įsigijame įvairių ligų simptomus.

Įtampos požymiai

Atskiri simptomai nėra ryškūs ar pastebimi, bet jie yra reikalingi užtikrinti, kad jie yra kelia susirūpinimą. Pateiksime keletą įtampos požymių:

- Lupų ar nagų kandžiojimas.
- Žmonių įtarinėjimas, nepasitikėjimas draugais.
- Nesidžiaugimas gyvenime pasitaikančiais nedideliais pasiekimais savo ar šeimos narių.
- Būnant chroniškai išvargusi, nesant jokio fizinio krūvio nuovargių pateisinti.
- Sunku užmigti.
- Smarkus įpykimas, esant nedideliu suerzinimui ar apmaudui, pvz. — pamiršta išsiųsti laišką.
- Visad visur viskas tik blogai.

Kai įtampa tampa didesne, negu organizmas gali toleruoti, ji pasireiškia žmoguje įvairiais sutrikimais. Įtampa, nervų sistemos pagalba, persiduoda į įvairius organus. Ji pirmiausia pasireiškia širdies darbo sutrikimais, kvėpavimo takų pažeidimu, astmos atsiradimu, pa-

Antanas Martinkus

Štai širdies atakos gultinė nugalėjusi riteris, lieso-sveiko maisto pagalba savo cholesterolį sutvarkė iki 155, o gerąjį padabinęs 60 — Antanas Martinkus. Laboratorija praneša, kad jam yra mažas pavojus gauti širdies insultą ir smegenų gauti širdies visi taip kovosime su ankstyvomis pakasynomis, pasigaudami Ovo-lacto vegetariškos dietos-Alvudo Maisto!

vienetų-International Units) kiekvieną dieną savo kūnui suteikime.

Būtinai visus liesai valgykime — mažiau, negu 30% viso dienos maisto — kalorijų gaudkite iš riebalų, suvalgydami razavus — stambiai maltų miltų ir bulvinių gaminų: krakmolinių valgių pavidale. Iš duonos ir tokių javainių (cereals) gausime pakankamai įvairių vitamino B rūšių ir sėlenų (fiber). Moteris, nuo širdį žudančio tradicinio Velykų stalo grėžkitės ir nuo vaisių-daržovių patiekalų lūžtantį — sveikata palaikanti.

Priedui dar vaisių ir daržovių didelis įvairumas kartu su vitaminu A ir C.

Redakcijos pastaba: prieš pradėdami bet kokią dietą, kreipkitės į savo gydytoją ir jo patarimų laikykitės.

LAIŠKAI

DĖKOJA UŽ STRAIPSNIUS

Noriu pasidžiaugti ir padėkoti už gyvius, aktualius, vaizdžius paaškinančius sekmadieninius Mišių skaitinius, „Rimties valandėlės“ (a.j.z.) straipsnius. A.J.Z. vedamieji straipsniai ir „Rimties valandėlė“ tikrai praturtina Jūsų dienraštį.

Vincas Veličius,
Toronto, Ont. Canada

KODĖL PAKEISTAS HIMNAS?

Dr. Vincas Kudirką, kurdamas „Tautišką giesmę“ — Lietuvos himną, rašė: „Tegul saulė Lietuvoj tamsumas prašalina“ (Žiūr. 1898 m. „Varpo“ nr. 6; arba Bostono 1958 m. „Lietuvių enciklopedijos“ 16 tomas, 19 psl., arba Lietuvoje 1988 m. Vagos leidyklos „Tautišką giesmę“, redaktorė N. Krūnienė).

Kas, kada ir kodėl šiuos originalius Kudirkos žodžius pakeitė į „Tegul saulė Lietuvos tamsumus prašalina“? (Žiūr. Bostono 1956 m. „Lietuvių enciklopedijos“ 8 tomas, 261 psl.; ir VI. Vijeikio 1961 m. knygos „Lietuva — mano tėvų žemė“ puslapis 9, 10 ir 11-tą).

Kun. dr. E. Gerulis,
St. Petersburg, Fla.

TU „EGLUTĖ“, TU, ŽALIOJI!

Naujosios redaktorės N. Nausėdienės suredaguotas Pirmasis „Eglutės“ numeris (1993 m. sausis) gyvuoja, kaip gyvavęs: savo išvaizda ir įvairumu neatsilieka nuo ankstyvesniųjų. Kiek šlubuoja sintaksė, bet už jos mažieji skaitytojai ne taip skaudžiai suklupę, kaip už skyrūje „Ar žina?“ tris kartus kartojamo pr. m. e. (mano pabrūkta). „Ką tos raidės reiškia?“, be abejo, klausia vaikučiai. Klaus, nes jie sutrumpinimų reikšmės nežino. Taigi, ką reiškia? Visas pasaulis, išskyrus komunistinį, šiuo atveju vartoja sutrumpinimus pr. Kr., po Kr. Kodėl vienuolijos administruojamam ir švietimo tarybos leidžiamam vaikų laikraštėlini skiamos nepriimtinos sąvokos?

J. M.,
Chicago, IL

NAUJA RADIO LAIDA

Su malonumu teko klausyti naujos vakarinės laidos 6:30 val. vakare Margučio bangoje. Dabar visi turėsime progos girdėti „Rytmečio Ekspresą“ leidžius patogių laikų, po amerikiečių žinių, ir gausim žinių iš Lietuvos tiesiog iš stoties, o ne iš žmonių, kurios klausydavo rytais, kai jų vyrai dirbo. Ne visada žinios iš Lietuvos malonios. Iš tikrųjų geros naujienos retos, bet negi neišklausyti vaikų, kai jis pakliūva bedon. Klausys juos nusikundimui ir padėsi, kad jis pasitaisyti ir pagerėtų. Taip yra su Lietuva.

Lith. Mercy Lift narė Sigutė Mikrut (vidury) dėkoja P. Jokubauskui, dr. V. Nemickui, dr. K. Croake ir p. Croake už suteiktą pagalbą Lietuvai. Nuotr. V. Lendraitienė

Mūsų radijo laidų palyginti yra daug. Daugelis naudoja tuos pačius mėcenatus. Bijau, kad jų nesumažėtų, nes abejoju, kad remėjams buvo įrodyta statistinėmis ar kitokiomis priemonėmis, jog klientus atvedė radijo valandų leidėjai. Naujam pusvalandžiui pradėti ir įsitvirtinti reikalinga skubi parama. Būtų didelis nuostolis mums visiems, o ypač naujiems klausytojams, jeigu po mėginimo mus aptarnauti turėtų likviduoti. Jų pastangas turimi neatidėliodami paremti. Per šią stotį išgirsime ne tik naujausias žinias iš Lietuvos, bet klausysime ir muzikos, atliekamos mūsų menininkų. Vienas nuolatinis klausytojas linki „Vakariniams naujienoms“ sėkmės. Šia proga kreipiuosi į profesinius kolegas ateiti į pagalbą. Jeigu net tik dalis reaguos, pradžia užteks.

Dr. E. Ringus,
Oak Lawn, IL

Nuo kalbų prie darbų

Pereitų metų gruodžio 18 d. Antanas Pauzuolis „Laiškų“ skyrė rašo.

„50 metų rusų komunistų okupacijos pakeitė žmonių galvojimą, morale ir pažiūras į artimą. Lietuvos ateitis yra jaunimas, todėl Lietuvai reikia pasiūlyti jaunuosius vadovus, kurių yra taip mažai, o ir tie patys kartais vyresniųjų nesuprantami“.

Varnių Žemės ūkio mokykloje mokėsi 9 m. Prasiidėjus naujiems mokslams, dėdus jaunijai pasiūlyti, nieko nepranešę mokyklos vadovybei. Kodėl? Jie jau sulaukė 16 metų ir jie gali verstis savarankiškai. Be amato, be artimų, be pinigų apie jų ateities kelius tegalima tik spėlioti. Dalis vis dėlto pasiryžta tęsti mokslą, nes suprantą, kad 16 metų gimtadienis neduoda teisės į darbą, butą.

Viena jaunuolė rašo: „Mėgstu sportą, žaidžiu krepšinio komandoje. Apie sporto mokyklą tegaliu tik svajoti“. Kita rašo: „Mokausi namų ruošos ir siuvėjos specialybės, nors labai norėčiau Vilniuje mokyti plaukų sukuotojos amato“. Dar kitas jaunuolis rašo: „Savo specialybe nesu patenkintas. Rudenį mirė mama, tai neturiu, kas padėtų“. Mokyklos vadovybės rašytoje charakteristikoje skaitau: „Jaunuolis ramus, daug mąstantis, mėgsta žaisti šachmatais“.

Tokiems jaunuoliams, maždaug tarp 15-17 metų, Balfas nori padėti, suradamas globėjus, kurie jais rūpintųsi iki pabaigos mokyklą. Planas būtų toks: globėjai atsiumčia 100 dol. vieniems metams. Už pusę tų pinigų Balfas pasiūlia geros kokybės rūbų. Kita pusė persiunčia mokyklos vadovybei, kuri kas mėnesį išmokės moksleiviui kišenpinigius (po 3-5 dol.). Moksleivis galės įsigyti, ko jam labiausiai reikia. Globa tęstųsi 1-3 metus. Balfas vieną siuntinį pasiūlys prieš baigiantis mokslo metams, kitą prieš Kalėdų šventes. Perkant ir siunčiant daugiau, gaunama nuolaida. Už 25 dol. pasiūlyti siuntiniai neįmanoma. Jūs gausite jaunuolio parašytą biografiją, nuotraukėlę ir mokyklos parašytą charakteristiką, Jaunuoliui, ei bus pasiūlytas jūsų adresas. Jums tereikės tik susirašinėti. Galbūt jis parašys apie mokyklą, galbūt pasidalins savo svajonėmis, planais, gal išlīs savo jaunatvišką širdgėlą, gal bus pirmoji jo gyvenime pasiūta Jums atvirutė Motinos dienos proga. Gal jis pirmą kartą gyvenime gaus žurnale užsakytą jo gimtadienio progą („Ateitis“, „Skautų aidas“, „Laiškai lietuviams“ ir t.t.). Jeigu vyksite į Lietuvą, aplankykite ir jį, savo globotinį.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamas gavus prašymą.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ Iginonėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p.—7 v.v.

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; darb. (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p.—7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v.v.—12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIDŽIAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINIS CHIRURGAS

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Ne chirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 586-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakara ir savaitgaliais tel. 708-934-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-1; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-1300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽILLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Ne visuomet lietuvių paminėjimas

REIŠKIA LIETUVOS REPREZENTACIJĄ

Dar taip neseniai didžiulės lietuviškos krepšinio komandos, apie kurias spauda rašė ir kurios skynė pergalės. Mūsų džiaugsmas pavarto liudėsiu, kuomet anglų kalba spauda pradėjo rašyti, kad penkis iš jų krautuvių apsigė. Vadinasi, ne kiekvienas rašymas yra mums malonus ar laikytinas reklama. Nemažiau man apie šį faktą rašyti, kadangi man tu lietuvių yra gaila. Aš kalbiniu sporto klubo vadovus, kurie ju šiai kelionei neparengė. Jos, matydamos prekes viešai išdėtytas ir, jų supratimu, be jokios priežiūros, emė ir susigundė. Beveik galima palyginti su vaikais, kurie didžiosiose maitos krautuose – saldinių skyriuose, eidami šalia motinų, beveik visi burnoje saldinių turi.

Joms nebuvo pasakyta ir jos nežinojo, kad yra visur veidrodžiai ir elektroninės akys, kurios viską sėka. Jos nėra vienintelės. Labai daug sovietų sportininkų ir baleto šokėjų buvo krautuose vagiant pagauti. Bet mums, lietuviams, dėl to nėra geriau. Be to, apie rusų mazių kalbama. Ypatinai lietuviams po tiek metų, žengiantiems pirmuosius žingsnius į Vakarų pasaulį, yra labai svarbu tinkamai save parodyti, nes pirmieji palikti įspūdžiai išlieka ilgai. Tad tokie išėjimai ar pasirodymai turėtų būti prižiūrimi. Demokratija dar neori daryti kiekvienas gali kaip nori, daryti arba pasauliui suplyšusias kelnes rodyti. Atrodo, kad Lietuvos vyriausybė tarp tiek daug ministerijų yra pasimetusi, o jos savo tarpe nesugadina. Yra tekę daug sykių skaityti, kad įvairūs Vakarų žurnalistai, nuvykę į Vilnių, daro pasikalbėjimus su lenku, rusu ar gudų sluksniais, o lietuvių lyg visai nebūtų. Paskui, atvykę į Vakarų pasaulį, neteislingai ar tendencingai informaciją paskleidžia.

Tarp tiek ministerijų ir aš nesugadinau, kuriai „Elta“ dabar priklauso. Mančiai, kad prašantieji vizų savo lankymosi tikslus nurodo, tad atvykstantys žurnalistai turi būti patinkami, aprūpinami informacija ir paglobojami. Nereikia turėti keisto demokratijos supratimo, kad valdžia niekuo nesirūpina ir nieko nežino. Prieš „perestroiką“ iš Lietuvos atvykstančių įvairių pareigūnų žingsniai buvo sekami ir iš akių nepaleidžiami. Gerai ir žinau atveji, kai G. Zimas lankėsi Čikagoje, tai porai valandų jis buvo „iš akių dingęs“. Keletas lietuvių, kurie palaikė tamprinius ryšius su Lietuva, buvo apklausinėti – ką jis tuo metu veikė? Ir prisipažino, kad jis buvo jiems dingęs.

Blogai yra, kuomet svetimi apie mus, gal visai be blogos valios, neteislingai ar iškraipytas žinias patys. O dar blogiau, kuomet patys lietuvių ir dar su vyriausybės palaiminimu, nevykusias žinias apie Lietuvą sklaidžia. Tokį „meškos patarnavimą“ atliko vadinamas reprezentacinis žurnalas „Lietuva“. Pats žurnalas gal nebūtų tiek blogas, jeigu jis būtų leidžiamas tik grupės pasipinigautojų, bet kuomet tie pasipinigautojai sugeba ir valstybę i

savo „biznį“ įtraukti – tai jau dvigubai blogiau. Lietuvos spaudoje buvo taip rašyta: „Pristatytas žurnalas „Lietuva“. AT deputatas Romualdas Ozolas ir Pranas Damijonaitis pristatė naują žurnalą „Lietuva“, skirtą užsienio skaitytojams, kuris kol kas eis anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis. Jis atspindės „valstybėje vyraujančią nuomonę“. 50 proc. žurnalo akcijų priklausos valstybei ir 50 proc. 5 fiziniams asmenims. Dviem pirmiems numeriams išleisti Vyriausybė skyrė 250 tūkst. rb. („Lietuvos aidas“, 1992, Nr. 11)“.

Taigi, aiškiai matome, kad su žurnalu buvo supažindinta AT ir Vyriausybė finansavo. Bet ar Vyriausybė pasidomėjo, koks yra tas leidinys? Atrodo, kad ne! Nereikšiu savo minčių, bet patuosiu keletą ištraukų, ką apie žurnalą rašo spauda. „Daug abejonių kelia Lietuvos istorijai skirti puslapiai. Ypač „idomus“ savo ideologija Gintauto Sliesorūno straipsnis „Lietuvos žingsniai į nepriklausomybę“. Skaitytojas, nelabai domėjis naujaisiais mūsų istorija, surdys įspūdį, jog komunistų partijos ir jos valdymo krizė buvo tautinio kilimo priežastis (ne atvirščiai!). Nėra ko stebėtis, kad reikšmingiausiais veiksniais kelyje į nepriklausomybę autorius laiko lietuviškosios kompartijos „skyrybas“ ir jų lyderių žygius garsiuosiuose Maskvos koridoriuose. Belieka viltis, kad nepartine besiskelbiant „Lietuva“ ateityje ras vietos ir kitokiems požiūriams ir mūsų laisvės kelią. (...) Labai jau gausu žurnale paprasčiausių redakcinių šūklių. Jos gal ir nerėžtų akies provincijos laikraščelyje, bet visiškai neleistinis leidinui, kuris pretenduoja būti reprezentaciniu. Na, o leidėjams ir redaktoriams, matyt, reikėtų pasirūpinti ne vien skambių vardų kolegijai papuošti, bet ir kvalifikuotų bei kruopščių darbininkų leidiniui rengti. Tik tuomet žurnalas galės reprezentuoti Lietuvą („Naujasis židinys“, Nr. 4)“.

Šio rašinio gal ir nebūčiau rašęs, jeigu nebūt mano akis užkliuvusi už šios žinutės: „JAV LB Krašto valdyba nupirko 600 egzempliorių Lietuvos vyriausybės rūpestiu anglų kalba leidžiamo reprezentacinio žurnalo „Lietuva“. LB Visuomeninių reikalų tarybos rūpestiu žurnalas buvo nuneštas į JAV Senato ir Atstovų rūmų įstaigas ir įteiktas Kongreso atstovui, o jam nesant, jo štabo pareigūnams („Draugas“, 1993.1.8)“. Nenuostabu, kad tarp tiek daug „rūpestių“, nebebuvo laiko pasirūpinti žurnalą rimčiau paskaityti, o ne tik pirmąjį puslapi – kur yra V. Landsbergio nuotrauka. Vien nuotraukos idėjimas dar nepadarė jo „reprezentacinio“. Taip pat aiškiai matyti, kad nepasirūpino paskaityti, kas apie tą „reprezentacinį“ žurnalą buvo rašoma Lietuvos ir išvijos spaudoje. Labai gerai, kad rūpinamasi reprezentacija. Idomu, kiek „Lituanus“, „Bridges“ ar „Observer“ egzempliorių buvo nupirkti ir išplatinti?

J.J.

LENKIJOS LIETUVIŲ „AUŠRA“

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Skaudu yra 1992 m. gruodžio mėn. Lenkijos lietuvių dvisavaitinį žurnalą „Aušra“ skaityti tokius sakinius: „Vėl persekiojami Seinų ligoninėje“. Š.m. spalio mėn. 9 d. 20 val. skambinau į Seinų ligoninės ginekologijos-akušerijos skyrių, norėdamas pasiteirauti apie ponios M. sveikatą. Skyriaus budinti mielai pakvietė ligonę prie telefono ragelio.

Mes kalbėjome lietuviškai. Deja, po kelių sakinių mūsų kalba nutrūko. Kitą dieną, nuvykęs į Seinų ligoninę, iš ponios M. sužinojau, kad mūsų pokalbį nutraukė skyriaus budinti p. Ursula Pogorzelsko, pareikšdama, kad čia Lenkijos ligoninė ir telefonu galima kalbėti tik lenkiškai“ (vardas ir pavardė redakcijai žinomi).

O kaip su Lietuvos „tuteišais“ (tariamais lenkais)? Jie turi visišką laisvę mūsų tevų žemėje, leisdami laikraščius, galėdami stebėti televizijoje lenkiškas laidas, turėdami gimnazijas, mokyklas, vaikų daržius, savy organizacijas ir net reikalaujama prie Viniū arkikatedros durų lenkiškų Mišių bei su plakatais „tremdami“ mūsų sostinės lietuvių „do gyveno“, kalbėdami Lenkijos gyventojams nesuprantama „lenkiška“ kalba.

Kada gi Lietuvos vyriausybė galutinai sutvarkys lietuvių-lenkų santykius lietuviškoje Suvalkų trikampio žemėje? Juk ten vyksta kova už lietuvišką žodį bažnyčioje (santukos lenkiškai), šventoriuose, įstaigose. Reikia spėti, kad save pasikalbėjimuose buvęs min. pirm. Abišala su min. pirm. Suchocka „švelniai“ aplenkė šį klausimą. Panašiai pasielgė ir

Br. Lubys, susitikęs Balstogės mieste (vokiečių spauda susitikimą atžymėjo tik bendru „Ost“ Rytų Lenkijos vardu), pasirašydami naują prekybos sutartį, tačiau vėl užmiršdami gydyti Suvalkų trikampyje pūliuojančią lietuvišką žaidą. Tad nėra ko stebėtis, kad Vilniaus krašto lietuvių autochtonai, matydami šias Lietuvos vyriausybės nuolaidas, patys kelia viešumon šį klausimą, neužmiršdami „tuteišų“ provokacijų Eišiškėse, Salčinukuose, Nemenčinėje. Gal šią nenormalią padėtį padėtų išlyskinti PLB ir jos atstovus Vilniuje dr. P. Lukoševičius. Juo labiau, kad 1992 m. lapkričio mėn. 29 d. buvo įkurta Lenkijos Lietuvių Bendruomenė.

„Aušra“ rašo, kad suvažiavime dalyvavo per 60 įvairių lietuviškų draugijų bei organizacijų, mokyklų ir tėvų komitetų, įstaigų ir ansamblių atstovai. Jie per artimiausius trejus metus sudarys Lenkijos LB tarybą. Taryboje turi teisę būti atstovaujama visoms Lenkijoje veikiančioms lietuviškomis organizacijoms ir įstaigoms. Daugiau kaip pusdienį posėdžiavusi, LLB taryba priėmė LLB įstatus, išrinko valdybą. Suvažiavimas, lyg būtų ankščiasis rezisuotas, vyko labai sklandžiai. Vietu balsavimu išrinktos aukščiausios LLB-nės valdybos.

LLB tarybos prezidentu paskiriamas pirm. g. Bronius Makauskas (Varšuvos u-to docentas – K.B.), Petras Zimnickas (Punkas), vicepirm., Gražina Žardeckienė (Seinai), Vytautas Grigutis (Seinai), Kostas Leončikas (Suvalkai) – nariai.

LLB Taryba Punkske 1992 m. lapkričio 29 d.

LLB Tarybos prezidento pirm. Bronius Makauskas.

LLB Krašto valdybos pirm. Juozas Sigita Paransevičius.

LLB krašto valdyba: Sigita Paransevičius (Punkas) – pirm., Kazys Baranas – vicepirm. (Suvalkai), Sigita Birgelis (Punkas) – atstovas visuomeniniams reikalams, vicepirm. leidybos ir informacijos reikalams Algirdas Nevulis (Seinai), kultūros ir švietimo reikalams – Petras Gavenas (Punkas), išd. Rūta Burdinaitė (Punkas), jaunimo atstovė – Birutė Vaicekuskienė (Punkas). Kontrolės valdyba: pirm. Jonas Vaičiulis (Punkas), nariai – Danutė Budzeikaitė ir Kostas Moliūsis (Punkas), Garbės teismas: Sigita Krauzlys (Varšuva), Aldona Leončikienė (Seinai), Dalia Grigutienė (Suvalkai), Juozas Uzdila (Gdanskas). Nustatytas tautinio solidarumo įnašas – 15 dol. arba 250 tūkst. zlotų. Tai vienkartinis kiekvieno LLB nario įnašas. Jį moka visi pilnamčiai Lenkijos lietuviai, pagal savo išgales, pasirinkdami mokėjimo laiką.

Lapkričio mėn. 22 d. Vidugiriu mokykloje vyko lietuvių kalbos mokytojų konferencija. Joje dalyvavo gražus būrelis mokytojų – B. Tumelienė (Pristavoniu mokykla), A. Abukauskaitė (Krasnavas), E. Valionienė (Krasnavas), J. Marcinkevičius (Seinai), K. Leončikas (Suvalkai), D. Komičiūtė,

G. Valinčiūtė (Navinir kai), S. Paransevičius (Vaitakėmis), I. Sidarienė, J. Stoskeliūnaitė, R. Sidarytė, I. Bacvinskaitė (Vidugiriai), J. Nevulienė, D. Svetlauskienė, I. Gasperavičiūtė, B. Grigutytė (Punkas), Punksko gimnazijos direkt. M. Černeienė ir kuratoriaus igaliotinė A. Rupinskienė. Ši posėdį surengė lietuvių kalbos metodikė R. Sidarytė. Ji vedė lietuvių kalbos pamoką trečioje klasėje. Pamoka buvo labai naudinga pradinėjų klasių mokytojams.

Rimta problema yra lietuvių kalba Suvalkų trikampyje. Juk nuo mažens vaikai yra dvikalbiai, tad nejučiomis įprantama vartoti lenkiškus žodžius, sintaksės konstrukcijas.

Dar viena problema yra vadovėliai. Jau keleri metai lietuvių prašo Lenkijos švietimo ministerijos leisti naujų lietuvių kalbos vadovėlių spausdinimui. Deja, ir toliau tenka dirbti su pasenusiais, netinkamais vadovėliais. Gauti iš Lietuvos švietimo ministerijos vadovėliai lietuvių kalbai, matematikai, istorijai, gamtai, yra tik papildoma mokyimo priemonė. Reikalingi savi, atitinkantys Lenkijos mokyimo programas vadovėliai.

Suvažiavimo dalyviai atkreipė dėmesį į Lietuvos istoriją ir geografiją. Nauja Lietuvos istorijos programa jau pateikta Lenkijos švietimo ministerijai. Dabar dar galima naudotis prieš kelerius metus paruoštomis Lietuvos istorijos ir geografijos programomis. Lenkijos švietimo min. užtvirtino. Tačiau... kada dėstyti šiuos dalykus? Mokyklų vedėjai turi vieną kaitą „atsarginę“ valandą, ir ypač lietuviškos mokyklose, jos turėtų būti išnaudotos Lietuvos istorijai ir geografijai.

Pavasari bus surengtas tradicinis Lietuvių istorijos, geografijos ir literatūros konkursas. Greičiausiai jis vyks Pristavoniu mokykloje.

Gan daug vietos „Aušra“ skiria vysk. A. Baranauskos 90-iesiems mirties metinėms prisiminti. Nijolė Birgelienė rašo, kad vysk. A. Baranauskas yra labai turtingas, bet kartą prieštarą asmenybė. Jo gyvenimo keistumas sukelia daug kalbų, neretai išaušusių iki legendų. Žmonės stulbina jo visišką sulenkėjimą ir suklėję kalėjimas. Nesuprantamas buvo ir nusigriežimas nuo lietuvių tautinio atgimimo veiklos.

Autorė, pasinaudodama R. Šaltenio 1985 m. išleista leidiniu „Mūsų Baranauskas“, toliau rašo, jog dar 1876 m. savo

geriausiam bičiuliui vokiečių kalbininkui Veberui (1882 m. Weimare pirmą kartą išspausdinusiam visą poemos tekstą) prisiekinę esąs grynias lietuvis, kuriam „motutė lietuviškai supdama lyliavo, auklėjoja lietuviškai pasakas sakydavo“... „kad septyniolikos metų dar netikusiai lenkiškai kalbėjęs“. O štai, jau būdamas vyskupu, išveja iš savo buto klieriką, iš lietuvišku „pagarbinas sveikinusi, ir dar liepia ji pašalinti už tai iš seminarjos. Arba vėl, 1897 m., išvykdamas vyskupauti į Seinus ir atsišveikindamas su Kauno klierikais, tiesiog jiems pasakė: „aš – lenkas, jūs – žemaičiai“.

Toks vyks. Baranauskos asmenybės prieštaravimas, stebino to meto lietuvių šviesuomenę. Vieni nerimavo, kiti piktinosi, tretie keikėsi. Atrodo, kad pats vysk. A. Baranauskas norėjo atiduoti duoklę ir vieniems ir kitiems. Vyskupaudamas Seinuose, su didžiausiu atsidavimu vertia šv. Raštą – dovaną lietuviams. Tačiau stengiasi nelikti skolingas ir lenkams. Galbūt todėl susidraugauja su kiek suvaikėjusiu Alnų šlektą Šaškevičium, kuris išleista šventas giesmes, vyskupas jas harmonizuoja.

O gal pats vysk. Baranauskas negalėjo rasti sau vietos, gal, kaip gražiai yra pasakęs M. Miškinis, „liko pats sau svetimas“.

1902-aisiais metais vysk. A. Baranauskas buvo laidojamas kaip vyskupas. Tai iki šiandien primena lenkiškas įrašas lentoje: „Tu specyza šp. biskup sejoński Antoni Baranowski – Čia ilsisi a.a. sei-niškiš vysk. Antanas Baranauskas“.

Vėliau, laikui bėgant, imta minėti vysk. A. Baranauską kaip poetą, kiek primirštant jo ganytojiškas pareigas.

Numatoma atkurti Lenkijos okupacijos metais Vilniaus krašte veikusią Šv. Kazimiero draugiją. Organizacinį komitetą sudaro Seinų, Suvalkų, Dunsyčios, Sankūsų, Juodeliškių, Žagarių, Rakelijos, Rimkazių, Klevų, Burbiškių, Navasodės, Radžiūčių, Krasnavo, Lumbių, Aradnikų (Lenkijoje Ogradniki pereinamas punktas – K.B.), Ramoniškių, Skarkiškių, Bubelių ir kt. kaimų atstovai, sudarydami iš 26 asmenų organizacinį komitetą. Pirmininku išrinktas A. Skripka. Jau įsteigtas Šv. Kazimiero draugijos Seinų skyrius: pirm. Vytautas Grigutis, vicepirm. Antanas Keleris ir sekr. Elena Nevulienė.

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

81

– Ačiū už rūpestį, pone pirmininke, – pasakiau. – Nieko, nieko. Vis tiek kiekvieną dieną reikia nueiti pas Senį. Kad to užtektų. Būna dienos, kai reikia po du ir po tris sykus sukarti, – rimtai emė aiškinti. Iš kiekvieno žodžio varvėt varvėjo pabrėžimas, kokios jo pareigos svarbios ir sunkios.

Knietėjo paklausti, kokia kalba juodu su Seniu susisiektų, jis pagundą nurijau. Jis dabar pirmininkas, ir tegu.

Kai laikraščiais nešini sugrįžom į kambary, Benas pro šypsnį pasakė:

– Pas Senį... Kai su mumis šneka, visada dedasi už Senį visa galva, jeigu ne dviem, didesnis, o nuėjus tik šiaip taip su latve susigrabaloja ir parsineša tik tą, ką latvė duoda. Pažiūrėk, ar laikraščiai nebus kokio mėnesio.

Ne, tokie seni nebuvo. Pora net naujesnių už vakar skaityta. Renku žinutes ir diktuoju Benui. Jis jas tiesiai mašinėlė užrašo. Vėl išverčiau straipsnį apie Europos lėkščius ir Anglijos vietą kada nors atsigausiančioje Europoje. Viskas, atrodo, jau galutinai išspręsta, tik belieka nuvalyti griuvėsius ir tose pačiose vietose statyti naujus miestus, visiškai nepanašius į kada kur nors buvusius. Visi nori sužinoti, ką nugalėtojai galvoja apie mus, kada pasakys rusams išeiti iš mūsų žemės, kad galėtumėm grįžti namo ir rūpintis savo reikalais. Ne, apie mus ir mūsų reikalus niekur nė menkiausio žodžio. Persakau, ką radęs, Benui, ir abu piktai juokiamės. Mūsų visiškai nėra. Mėginam atspėti, kiek čia tu nesamų esam. Ne mes vieni. Ir laviai, ir

ukrainiečiai, ir estai, ir lenkai, ir dar kažin kiek kitų, kurie negali arba nedrįsta grįžti į namus. Jeigu negali, tai tavęs ir nėra.

I kelintą dieną tikrai pasigedau knygų. Živilė laimingesnė, ji prisikrovė į tėvo vežimą, ko tik norėjo, susikrovė ir mano pasirinktas. Galėjau juk ir aš dar ką nors į kuprinę įsišti, nebūčiau pasiutęs, bet išsišiau tik ispaniškas, kurias jau beveik atmintinai mokėjau, ir galvojau, kad sutikęs ispaną jau galėčiau susikalbėti. Kur jį surasi, o apie ispaną kas kalbos negali būti. Klausinėju savųjų. Radau vieną moterį, kuri turėjo vaiciulaitį „Valentiną“, ir kitą, atsivežusią Aleksandravičiaus poezijos knygutę. Visoj stovykloje turbūt tiek ir buvo, nes ir Benas daugiau nieko nesumedžiojo, o jis būtinai norėjo sumesti šokią tokia mokyklėlė vaikams. Net elementoriaus niekas neturėjo. Kas ims knygą, kai terūpi sveiką kailį išnešti.

– Žinai, kad reikės mudviem vadovėlius rašyti, – syki pasakė.

– Vadovėlius? – nustebau. – Aš net nebeat-simenu, kaip tie vadovėliai atrodo.

– Turim trejetą buvusių mokytojų. Padės.

– Tai gal patys mokytojai galėtų ir parašyti.

– Šnekinau. Nė vienas nežino net kaip pradėti.

– Aš dar labiau nežinau.

– Suseisim visi į krūvą.

– Jeigu norite, ispanišką vadovėlį čia pat turim,

galėčiau gal net anglišką sumesti, neseniai Živilė padėjau, tai dar daug atsimenu.

– O į ispanišką nusiziūrėjęs, ar negalėtum susukti lietuvišką?

– Kad čia ne vaikams. Čia tokiems, kaip aš ir pats,

kurie jau žino, kas yra kalba ir ko iš jos norėti.

– Aš nė veltinio nežinau, bet mokyklos reikia.

Vaičių taip palikti negalim.

Kai reikėjo ką padaryti, Benas buvo bausis žmogus. Į kelintą dieną jau darėsi smagu, kad galim kur nors nuslypti. Jeigu nebebuvo kur kitur, pasimėję „Valentiną“, nerdavau į pusyną ir vėl pradėdavau skaityti nuo pradžios, o kartais net nuo bet kurios vietos, kur pasisekdavo atversti. Taip bevartydamas, pagalvo-jau, kad svetimos kalbos užsidėgęs, kažin kiek savosios bemoku. Ėmiau žiūrėti žodžius, sakinius. Juo daugiau žiūrėjau, vis labiau įsitikinai, kad ne-bloga būtų ir savo kalbos gramatiką gerokai pavytyti, bet iš kur tu ją gausi. Buvau pagalvojęs, kad „Valen-tinoje“ galėsiu rasti visą medžiagą, iš kurios galima bus sulipdyti Beno trokštamą vadovėlių, bet atsimu-šiau kaip į sieną ir net su skausmu pajutau, kaip dar vienu atveju esam nuo visko atskirti, lyg niekam nereikalingi daiktai į pašalį numesti. Teisybė, badu numirti neleidžia, bet ir savitą gyvenimą nėra kaip pradėti. O reikėtų. Kaip nors reikėtų.

– Tai ką čia prispaudęs laikai? „Valentiną“?.. Jei-gu ji tokia pat daili, kaip vardas, tai geriau nė nereikia.

Iš karto krūptelėjau, paskum pakėliau galvą: šalia stovėjo Mikas.

– Žinai, kad daili, tik ne taip, kaip tu galvoji.

– O ką žinai, kaip aš galvoju?

– Nereikia žinoti, užtenka girdėti.

Atsidedo šalia, paėmė knygą, pažiūrėjo, pavartė ir numetė atgal.

– Tik tokia. O aš pagalvoju, kad iš kur nors pa-gavai tokią, kurią reikia pasislėpus skaityti. Tą gali ir savo kambary skaityti, nebent mes per didelį triukšmą keliam.

– Triukšmo kaip ir negirdžiui. Tarpais reikia nuo Beno pabėgti.

– Na?

(Bus daugiau)

ARKIVYSKUPIJOS DEFICITAS

Čikagos katalikų arki-vyskupija savo išdo metais, kurie baigėsi 1992 m. birželio 30 d., turėjo 6,4 mil. dol. nuostolių. Dėl tos priežasties buvo pasku-bintas 33 mokyklų ir parapijų uždarymas. Tačiau šis deficitas

žymiai mažesnis, negu kai ku-riais ankstyvesniais išdo me-tais. Cook ir Lake apskrityse ar-kivyskupija turi 382 parapijas, aštuonias misijas ir 315 pradžios bei aukštesnių mokyklų. Paskutiniaus išdo metais pajamas padidėjo 8,2%, bet išlaidos paauogo 12% ir pasiekė 559,6 mil. dol.

A. a. kun. Pranas Garšva

A. a. kun. Prana Garšvą prisimenant

Kun. Pranas šioje žemėje gyvenimo kelionę pradėjo prieš 78 metus, gimė 1915 m. sausio 18 d. Pasmietalio kaime, Veliunos valsčiuje. Pradinį mokslą pradėjo Stakų mokykloje. Baigęs Jurbarko gimnazijoje keturias klases, atvyko į Marijampolę ir 1932 m. per Žolinę (Marijos Dangun Ėmimo šventę) buvo priimtas į noviciatą Marijonų vienuolynę. Jaunam, tik 17 metų vaikui, buvo tai nelengvas apsisprendimas pasirinkti tokį gyvenimo pašaukimą. Sunku buvo atsiskirti su mama, tėte, broliais ir seserimis. Žinoma, su ašaromis paliko jis savo gimtuosius namus. Kas gi to nepatyrė, kad gyvenimas yra nuolatinis susitikimas ir atsiskyrimas.

Po metų vėl nauji draugai Marijonų gimnazijoje, kurią jis baigė 1937 m. Tais patiais metais rudenį pradėjo dvejų metų filosofijos kursą Marijonų institute Kaune. Teologiją studijavo kunigų seminarijoje tik pusantros metų, nes toliau pasidarė visiems nesaugu Kaune gyventi. 1941 m. kovo 18 d. pasisekė jam išvažiuoti į Vokietiją su vadinamaisiais „umsiedleriais“. Iš Vokietijos per Šveicariją jis susirio su marijonais Amerikoje. Yra išlikę keli laišukai, rašyti į Marianapolį kun. J. Navickui. Iš abiejų pusių bandymai išvažiuoti į Ameriką nepasisekė.

Vokietijoje susidarė sąlygos studijuoti Tiubingene. Po metų jis grįžo į Lietuvą – į Kauną ir 1942 m. spalio 4 d. buvo išvengtas kunigu. Šventinimo apeigas atliko vysk. Vincentas Brizgys. Kažkaip atsikuto, kad per Mišias viena šventinimo dalis buvo apleista – neįteikta šventinamajam konsekruoti indai. Tai visai neesminė detalė, bet kilo klausimas, ar Pranas Garšva tikrai yra kunigas. Nutarta, kad šventinimus reikia pakartoti. Taigi kun. Pranas šventintas kunigu net du kartus.

Pirmieji kunigo darbai Pranui Garšvai prasidėjo Marijampolės parapijoje. Gyvenimas ir darbas jaunam kunigui atrodė malonus, bet neilgai trukus. Vėl reikėjo bėgti nuo bolševikų. 1944 m. vasara buvo labai liūdna. Pačiu gražiausiu laiku, birželio ir liepos mėn., daugybė žmonių paliko savo namus, ūkius, gyvulius ir pajudėjo į vakarus – vieni į Žemaitiją, kur tikėjosi ilgiau pasilikti, kiti veržėsi prie Vokietijos sienos, bandydami patekti į Vokietiją. Laukuose vaikščiojo gyvuliai be priežiūros. Suvalkijoje gyvuliai braidžiojo po rugius, kurie buvo jau prinokę. Tai buvo paskutinės dienos prieš užėinant bolševikams. Reikėjo apsispręsti, ar pasilikti, ar trauktis kur nors toliau.

Tą sekmadienį, kai jau pradėjo bolševikai bombarduoti Marijampolę, mūsų 14 studentų

grupė su pora arklių, o keli su dviračiais, pajudėjo link Vilkaviškio. Visi sutarė, kad mes taip paliekame Lietuvą, bet tik dviem savaitėm ir tuojau sugrįšime. O kun. Pranas Garšva, klausydamas tų mūsų kalbų, atsiliepė: „Ką mes čia kalbame apie dvi savaites. Bus labai gerai, jei sugrįšime po penkerių metų, o gal net po dešimties metų“. Vėliau atidėjome sugrįžimą dvejim metams. Kažkodėl visi buvo nutarę sugrįžti į namus taip greitai.

Pasiekus Virbalį, nereikėjo mums nei tų arklių, nei tų dviračių. Skubėjome patekti į paskutinį išvažiuojantį traukinį, bet 7 studentams reikėjo dokumentų. Geštapo būstinėje jau nieko nebeliko, bet staliuje suradom antspaudą, lapą, iš kurio sudarėm ir reikalingą dokumentą, kurio mums taip labai reikėjo. Pajudėjo paskutinis traukinys. Žmonės verkė ir vis vieni kitus klausė, kur mes visi važiuojame.

Su daugybe įvairių nuotykių atsiradom Leipzigo stotyje. Mums buvo svarbu pasiekti Tiubingę. Patį vidurnaktį į tą pusę turėjo išvažiuoti traukinys, į kurį taip visi ir sugurėjome, o už poros valandų Leipzigo stotį labai žiauriai subombardavo.

Truko penkios dienos ir 5 naktys, kol atsiradom Tiubingene. Kun. Pranui sutino kojos, bet jis visai į tai nekreipė dėmesio. Vėliau į Tiubingę ir jo apylinkes suvažiojo labai daug lietuvių. Iki 1946 metų kun. Pranas buvo jų kapelionas, o kitų metų vasarą jis buvo iškviestas į Romą. Čia jis rudenį pradėjo studijuoti Angelicum universitete ir įsigijo iš teologijos licenciatą laipsnį. 1948 metais išemigravo į Argentina, kur teko jam būti ir ekonomu, kurio darbo jis labai nemėgo, ir Avellanedoje klebonu, ir namo vyresniu. Jis turėjo palinkimą prie spaudos. Taigi taip pat dirbo ir „Laiko“ redakcijoje. Darbo buvo labai daug, o Argentinos klimatas jam buvo nepakeliamas. Įsigijo nuo drėgmės ir šalčio reumatizmą, apie kurį mažai kam pasiskundavo.

Kai 1957 m. atvažiavo į Ameriką, tai prašėsi provincijolo, kad jam leistų pasilikti čia bent vieniems metams dėl sveikatos pataisymo. Taip jis ir pasilikto visam laikui prie „Draugo“ redakcijos, o kiek vėliau visą laiką buvo „Draugo“ moderatorius.

Prisimenant kun. Prana iš gimnazijos laikų, atrodo, kad jis yra apsigijęs žurnalistas. Rytė apie jo suolą kasdien buvo pilna klases draugų, kurie norėjo, kaip tie atenietiai, ką nors naujo išgirsti, ar ką nors pasakyti, o Pranas viską žinojo, kas darosi mieste. Jis domėjosi kiekvieno žmogumi tiek daug, kad žinojo, kada jis gimė ir kokia jo giminė.

Tada visiems mums atrodė, kad Pranas yra labai socialus. Žinoma, jis visą gyvenimą pasiliko su žmonėmis socialus, bet šiuo atžvilgiu jo charakteris gyvenime ir darbuose žymiai keitėsi.

Nors mes to gal ir neįsivaizdavome, bet gyvenimo aplinka žmogų keičia. Kai kun. Pranas sugrįžo iš Argentinos į Ameriką, jis jau daug buvo pasikeitęs. Buvo užsidaręs ir ne toks atviras. Nemėgo viešumos. Apie savo gyvenimo sukaktis niekad pokalbiuose neprisiminavo ir būtų buvęs labai nelaimingas, jei kas apie tai būtų laikraštyje ką nors paskelbęs. Pernai metais spalio 4 d. kunigystės 50 metų jubiliejus praėjo be jokios žinios. Bendraujant su jaunystės draugais, savo nuomonės niekur neatšakavo. Jis save laikė žemaitiu ir vis minėdavo Raseinių žemaitius, nors prie jo tėviškės čia pat buvo Veliuona. Iš istorijos žinome, kaip žemaičiai kovojo už savo ipročius, religiją, už ištikimumą. Jeigu visi žemaičiai yra tokie, tai kun. Pranas irgi buvo tikras žemaitis.

Dar prieš mirtį jis kelių kartų užsiminė, kad prie spaudos išdirbęs 36 metus. Redaktorius darbai kun. Prana irgi labai pakeitė. Esant „Draugo“ moderatorium, nepaprastai vargina visokie neskundimai. Telefonas nuolat tave šaukia, pažįstamas ir nepažįstamas nori vis tave pamokyti ir išburti – vertai ir nevertai. Kun. Pranas ne vienas taip ir pasakiodavo: „Ateik ir dirbk mano vietoje, tada žinosi, ką ir kaip pataisyti ar visai nedėti į „Draugą“.

Moderatoriaus darbas yra labai panašus į automobilio vairavimą, kai veži žmones, kurie tave visą laiką moko ir bara. Jau keli metai, kai pastebėjome, kad kun. Pranas tapo labai nervingas. Gal dėl to jis labai vengė pasitarimų, ginčų, susirinkimų, kuriuose turėjo būti aptariami „Draugo“ redagavimo ir leidimo reikalai. Su savo redaktoriais niekad jis neturėjo susirinkimų ir pasitarimų. Provincijolui vis dėl to jis atnešdavo peržiūrėti kontraversinius straipsnius. Kun. Pranui dienraščio „Draugo“ darbų našta vis sunkėjo ir sunkėjo, iš dalies gal ir dėl to, kad tų darbų nesidalino su kitais.

Kun. Pranas buvo nepaprastai darbštomas žmogus. Anksti rytą jau jis sėdėjo „Draugo“ spaustuveje, o vakare iki vėlumos tarškino rašomąją mašinėlę. Taip pat iš ryto, kai kiti dar miegojo, jo kambaryje barškėjo mašinėlė. Ankstų rytą buvo ruošiamas straipsnis ar koks skubus vėdinimas, kurį reikia tuojau spausdinti. Prieš 20 metų visų Amerikos ir Kanados redaktorių bendradarbių susirinkime sprendėme klausimą, ko anksčiau neteksim, – ar redaktorių, ar skaitytojų. Vieni sakė, kad redaktorių, kiti kad skaitytojų. Pasirodė, kad vieni ir kitų netenkame. Mirtis visus vienodai kerta – redaktorių, bendradarbių, skaitytojų ir dargi patčius geriausius.

Kun. V. Rimšelis, MIC

Kiekviena Evangelijos sakinyje stebėjau spindinčią tiesą, kaip žvaigždę, ir jaučiau ją plakančią, kaip širdį. Šv. Knygos mokykloje išmokau meno kentėti ir mirti.

Fr. Coppee

DEIMANTINIO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS GIMTADIENIO DOVANA

Pokalbis su Lietuvos generaliniu konsulu Čikagoje Vaclovu Kleiza

Šių metų vasario 16 dieną, švęsdami Lietuvos nepriklausomybės jubiliejų, mes galime džiugauti, kad į šventimą kartu su visa tauta nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje. Jos išvakarėse Lietuva atlieka didelį valstybinį žingsnį – renka laisvos Lietuvos respublikos prezidentą. Tai svarbi dovana Lietuvai deimantinio gimtadienio proga. Labai svarbi jos tolimesnei nepriklausomybei ir žmonių gerovei.

– Sakykit, konsule, kokią deimantinio gimtadienio dovana Lietuvai Jūs turite? – Ypatingos dovanos neturiu. Kiek sąlygos ir aplinkybės leis, stengsiuos ir toliau būti jai naudingas bei reikalingas.

– Kas Jūs džiugina ir kas kelia rūpesčius, švenčiant 75-ą Vasario 16 dieną? – Džiaugiamės, kad Lietuva vėl įsijungė į laisvų ir nepriklausomų valstybių šeimą. Rūpinamės, kad tautos sąmonė yra giliai pažeista, kas atspindi beveik visose jos gyvenimo apraiškose.

– Ko linkėtumėt Lietuvai ir jos žmonėms šio jubiliejaus proga? – Pirmia, kad jie visi gausiai dalyvaudų prezidento rinkimuose vasario 14 d. ir išrinktų tą kandidatą, kuris tinkamiausiai galėtų vesti Lietuvą į tikresnę ateitį. Antra, kad į tautos gyvenimą greičiau sugrįžtų pilnutinės krikščioniškos moralės vertybės. Trečia, kad valstybė ir jos vadovai suprastų, jog jie tarnauja žmogui, o ne žmogui jiems.

Lietuvos gen. garbės konsulas V. Kleiza.

– Kaip rengiatės atžymėti deimantinį Lietuvos nepriklausomybės jubiliejų Čikagoje? – Šalia įprastųjų minėjimų Čikagos lietuvių visuomenė šią sukaktį atžymi daugybe parodų. Pirmoji – Dailės '93 – buvo atidaryta Čiurlionio galerijoje. Jaunimo centre sausio 22 d. Vasario 12 d. bus V. Petravičiaus paroda toje pačioje galerijoje, kuriai eksponatai gauti iš Vidurio Vakarų Amerikos Meno muziejaus, Elkhart, Ind. Vasario 21 d. Čikagos fotomenininkų paroda Kezio galerijoje, Stickney, Ill., vasario 27 d. – rinkinių dailės kūrinių paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, Ill. Tą pačią dieną ten bus atidaryta ir jaunųjų meno paroda. Dailės '93 bus pakartota Ilinoiso Benedictine College gale-

rijoje Lisle, Ill., kovo mėn. 1 d., o kovo 6 d. A. Kezio fotografijų apžvalginė paroda Chicago State universiteto galerijoje. Leonardo Sargailos fotografijų paroda „Niekieno žemė“ bus atidaryta kovo 7 d. L. Narbučio galerijoje „Lion Frame“. Balzeko Lietuvių kultūros muziejus jungiasi į parodų seriją kovo 12 d. su Ilinoiso valstijoje gyvenančių pabaltiečių meno paroda „Baltic Experience“ ir kovo 27 d. atidaroma tautodailės paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, Ill. Parodų ciklo užbaigtuvės ir leidinių bei naujai išleistų monografių su-tiktuvės įvyks tame pačiame muziejuje balandžio 3 d. O išeinant iš lietuviško rato, vietoje įprastinio priėmimo, Čikagos konsuliniam korpusui ruošiamas iškilminga pokylis vasario 20 d. Stouffer Riviere viešbutyje.

– Jubiliejiniai gimtadieniai švenčiami su šauniais baliais. Ar tam skirtas ir Jūsų ruošiamas konsulinis pokylis Stouffer Riviere viešbutyje Chicago centre? – Taip, pokylis skiriamas šiai sukakčiai prisiminti. Ji turi būti mūsų džiaugsmo ir pasididžiavimo šventė, nes Lietuva pajėgė išskentėti žiauriają okupaciją ir vėl prisikėlė laisvam valstybiniam gyvenimui. Tiesa, ji turi daug problemų, bet jį turi visos valstybės, net ir tos, kurių nebuvo palietusi tokia tragiška likimo ranka. Konsulinis korpusas yra susidarius labai gera nuomonė apie Čikagos lietuvių visuomenę, todėl jos gausus dalyvavimas šiame pokilyje gali tik dar labiau šią nuomonę sustiprinti. Tie, kurie nori dalyvauti ir nėra gavę pakvietimų (o juos siuntėme visiems tiems, kurių adresus turėjome) yra prašomi kreiptis į konsulatą įstaiga arba į A. Kėželiene.

– Kokią deimantinio gimtadienio dovana Lietuvai turėtum suteikti išeivijai? – Vengiant emocijų, objektyviai vertinti esamą padėtį ir pagal tai planingai bei apgalvotai remti tolimesnius Lietuvos žingsnius į savarankišką valstybinį gyvenimą. Bet, svarbiausia, visuomet išlikti ištikimais savo tėvų ir protėvių žemei.

Dėkojant už pokalbį Lietuvos generaliniam konsuliui Vaclovui Kleizai, tenka paminėti, kad jis šias pareigas eina be atlyginimo, greta savo kasdieninės tarnybos. Jo raštinės patalpos, kuriose talkininką Daiva Meilienė, S. Balzeko muziejuje, 6500 So. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 yra per menkos, be būtinų priemonių konsulo įstai-gai, visiškai netinkamos Lietuvos reprezentacijai.

Br. Juodelis

Geriausią priemonę gerai pradėti kiekvieną dieną yra nubudus mąstyti, ar nebūtų galima šiandien nors vienam žmogui džiaugsmo atnešti.

Fr. Nietzsche

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įsamius.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th St.
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

VEDIMAI – PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

INCOME TAX

Tikslus, greitas ir sąžiningas patarnavimas pildant pajamų mokesčius bei sprendžiant kitus finansinius klausimus.

Mano 20 metų patirtis šioje srityje užtikrins jūsų pasitenkinimą. Valandos pagal susitarimą.
Pijus Stončius, CPA, MBA
11617 Brookwood Drive
Orland Park, IL 60462
tel. 708-479-2938

B & D

Liquors & Lounge

6600 S. Kedzie

Chicago, Illinois 60629

(312) 925-6264

Muzika: ketv., penkt., šešt., sekm., nuo 9 v. A. Atsinešus iškirptą skelbimą – vienas gėrimas beviel. Galioja iki vasario 28 d.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LAISVĖS BYLA. Vyt. Landsbergis. 394 psl. ...	\$15.00
NAUJASIS TESTAMENTAS. Vertė kun. Č. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
KAI VILNIAUS LIEPOS ŽYDI. Paulius Jurkus. 159 psl.	\$5.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI. Red.: L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis. 246 psl.	\$10.00
DENORAŠTIS 1915-1919. Petras Klimas. 456 psl.	\$20.00
SENATVĖS DIENOS, atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 536 psl.	\$12.00
MOTERIS SU BALTO CHALATU, gydytojas dienoraštis. Dr. K. Šimaitienė. 494 psl.	\$20.00
UŽRAŠAI, Jurgio Matulio. Red. O. Mikailaitė. 368 psl.	\$12.00
VILKAS IS GALŲ, romanas. V. Volertas. 304 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

PADĖKA

Lietuvių Fondo rengti koncertai nuo Atlanto iki Ramiojo vandenynų ne tik praturtino mūsų lietuvių išeivijos kultūrinį gyvenimą, bet kartu paliko neišdildomą malonų prisiminimą. Koncertų seriją atliko Lietuvos valstybinės operos solistai – Sigutė Stonytė ir Arvydas Markauskas, Chicago lietuvių operos dirigentas, muzikas Alvydas Vasaitis ir muzikė Raimonda Apeikytė Los Angeles.

L. Fondo valdyba, gerai įvertindama daugelio rengėjų bendro darbo pastangas, reiškia nuoširdžią padėką: Bostone Petriui Viščiui, Los Anjeleje Violetai Gedgaudienei, Detroite Vytiui Petruliui, Clevelande Daliai Puškorienei ir Lemonte Bronei Nainienei bei visiems jų komiteto nariams ir talkininkams. Taip pat dėkojame visiems, globėjusiems koncerto menininkus, ypač Valerijai ir Jonui Žadeikiams ir Danguolei Valentinienei, kurie rūpinosi svečiais-menininkais ištisą mėnesį Chicagoje. Dėkojame spaudos ir radijo darbuotojams, „Draugo“ dienraščio ir „Dirvos“ redaktoriams ir „Margučio“ radijo vadovui Petriui Petručiui už reklamą, visiems atsilankiusiems į koncertus ir ypač aukotojams, kurie savo įnašais parėmė Lietuvii Fondą.

Nuoširdus ačiū už šaunius muzikinius koncertus solistei Sigutei Stonytei, solistui Arvydui Markauskui, muzikui Alvydui Vasaičiui ir muzikei Raimondai Apeikytei.

Pagarbą ir padėką reiškia Lietuvii Fondo valdybos vardu.

Marija Remienė

LF valdybos pirm. pavaduotoja ir

LF koncertų koordinatore

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO – siunčiame oro linija

„ZABAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-92

Gera mums draugų turėti — yra su kuo patrepsėti Čia „trepsi“ (iš kairės): Paulius Ambutas, Paulius Riškus, Viktoras Mikas, Adomas Daugirdas, Vytas Kapacinskas ir Gina Luneckaitė — visi „Žiburėlio“ auklėtiniai.

Nuotr. Dainos Čyvenės

SEKMADIENIŲ POPIET — Į LIETUVĄ

Jau šeštą kartą į Lietuvą; pirmąsyk, KGB praleidus, keturiasdešimt šešerius metus po kūdikio žingsnelių pirmajame bolševikmetyje; nuo 1987 prieš pat atgimimo pradžią ligi 1993 vasario bus prabėgusios 154 dienos gimtinėje, nuo kurios jausminė tėviškė už vandenyno, o dabartiniai namai — dar už Didžiųjų Ežerų.

Pirmąjį kelionės trukę begalinis pasakose, dainose, kitų prisiminimuose, šeštadieninėje mokykloje, stovyklose, vaizdinėje romantikoje puoselėtas ilgesys, taip kad po dešimt dienų ekskursijos užtruko keli mėnesiai giliai įsmigusius įspūdžius išsijoti — nuo visų šventų lietuviui vietų, nuostabių su tikty asmenų ligi prilipusių slapukų.

Antrojoje kelionėje 1989 m. besikuriančios skautijos narės bei nariai aprodė daug krašto — ir tas „mažas širdies“, pagal Atgimimo dainą, kuriose visa Lietuva. Vienas kitas žodelis — ir neužmirštami pietūs su aštuoniais Lietuvos jėzuitais, dar ir slapstas pasitarimas sodelyje.

Trečioje — jau tiesiog pas jėzuitus Vilniuje su galimybe būti jų žingsnių iš pogrindžio į viešumą liudininku, kai pirmą kartą po penkiasdešimt metų Lietuvos jėzuitų atstovas (pats provincionalas) dalyvavo pasauliniame jėzuitų brolijos suskrydyje vienuolijos ikūrėjo gimtinėje.

1992 metų pavasarį ir rudenį ilgesnė penkių-šešių savičių viešnagė, pilna raštinių bei kitų darbų greta Lietuvos jėzuitų. Mokyti iš jų drąsos, įžvalgų, patirties, klausimų, rūpesčių, paslaugumo žmonėms, degančio rūpesčio jaunimu, Bažnyčia. Jeigu svečias po pusantro mėnesio „praranda“ 10-15 kg tūrio, kaip uoliai dirba namiškai savo šalyje? (Ir žmogaus gydytojas išrašo receptą ne vaistams, o dar šešioms savaitėms Lietuvoje!)

Penktoji kelionė patį keliauninką nustebina, kai besileidžiančiame lėktuve nepatiria jokio jausmo — atvyksta lyg į darbą jau gerai pažįstamoje vietoje, kaip Koelne, Frankfurte, Ženevoje, Varšuvoje, Romoje, Hagoje ar kitur Europoje.

O kaip šioje šeštojoje — dviem savaitėm viduržiemį?

Kai kraujo giminė turėta, traukė ir rišo pati Lietuva, „išsvajota, išdainuota“. Ir dvi moterys, kurios per meilingos giminystės ryšius dešimtmečius siuntė mus maitinusias knygas, leidinius, atvirukus. Temple tempė į Jauniūnių kaimą: už Šiaulių tėvo tėviškės ir Meškuičiuose senelės kapas, kur, regis, gyvenimo stipri šaknis tebeminta kažkuo paslaptingu ir

tikru. Panevėžyje motinos tėvo medinė liuteronų bažnytelė ir turbūt nebesurasimas su kitais suniokotas kapelis — kita šaknis, Juoba mažiau apčiuopiama.

Dešimtmečius vaikams bei jaunimui kalbėta apie Lietuvos praeitį ir dabartį, gamtą, paminklus, kuriuos, pats matydamas, paliesdamas, sugebi gyviau įsivaizduoti: Puslapių puslapių ir žodžių žodžiai apie tikinčiosios Bažnyčios būklę, gyvenimą, kovą už krikščioniškąjį gyvenimą privalomą teisingumą, kol sutinki tos kovos veikėjus (kaip malonu ir nestebėtina, kad jėzuitai ju tarpe). Visa, kas svajota, įsivaizduota ir išvesta, tampa gyva.

Geografinis, etnografinis kraštas pamažu keičiamas į žmones, kuriuos Lietuvoje sutinki, kurie laišku ar asmeniškai už Lietuvos tautos palikuonis aplanko. Ir šį šeštąjį skrydį veda ne uolus noras pilies sienas paliesti ar piliakalnius išlaipioti (iš 700 teaplankyti 27), bet susitikti su gyvais žmonėmis, užėjusiais plytų ir vaizdų vietą toje samonėje, kuri save laikė lietuviu, o dabar po skaudžių pamokų ramiai save talaiko lietuvių kilmės.

Per tuos ketverius atviresnių ryšių metus savaimė, gal labiau sąmoningomis pratybomis, vyksta tam tikras atsirišimas nuo Lietuvos, moksliskai tariant, einama iš subjektyvumo į objektyvesnę laikyseną. Lietuvos ateitis, sakoma, pačių krašto gyventojų rankose (žinoma, nepermašius tokių kaip dr. Jonas Basanavičius, buvusių tikru išėjimu, kaip mes).

Taip išgyvena Lietuvoje net nebuves jaunimas, kaip ir po 1988 m. ilgiau padirbę asmenys. VII Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, vykusio prieš pusantų metų, aiški išvada buvo: turime visų pirma rūpintis savimi, kad galėtume tuo, ką sugebame ir pajėgiame, Lietuvai padėti. Nusivylė ar apsvylė

Niekas negalėtų abejoti, kad „angeliukas“ dovanos nevertas. Kaledų senelis taip pat neabejojo ir Chicago Lituanistinės mokyklos mokinukę apdovanojo. Nuotr. M. Vidzbelio

lėms, vyrų vienuolijoms, Kaune jėzuitų mokyklai, katalikiškoms mokykloms, ir sunkiai naujų ateivių uždirtbi pinigai — jų šeimoms toli. Dokumentai, prašymai, atsakymai, prenumeratos, užsakymai ir nesuskaitomi laišukai.

Rūpi ir žmonės, su kuriais Viešpats suvedė, su kuriais dalijamės dvasine parama, kurie tik pradėję rasti atsparos ramstį ar nedrąsiai žengia savimi ir kitais pasitikėjimo keliu.

Kadangi tenka dalyvauti Rytų Europos sielovados ratiuose ar atsakyti į klausimus apie Lietuvos Bažnyčią, kelionė būtina galimybė nujausti nuotakas, uždavinius, laikyseną visuomenėje, pažangą religiniame auklėjime, rūpestiu vargingaisiais. Išėjimą labai sielojasi vaikų namų bei invalidų ir senelių prieglaudų reikalais, tai ir čia reikia teirautis, gal labiau — klausytis.

Klausaisi ir pamokslų, ryji visą katalikišką spaudą, lyg kokį gyvastingumo termometrą. Kartais tik po ilgesnio laiko pastebi, kaip atvykėlio žodeliai nesiderina su Lietuvos Bažnyčios supratimu. Pavyzdžiui, po daug pamokslėlių per Gavėnią apie didįjį Velyknakčio išgyvenimą — krikšto atnaujinimą — pagaliau susigaudai, kad Gavėnia yra apie kančią ir nuodėmę (nes Krikšto sakramento pirmąsioji ir galinčioji reikšmė ateina tik su Vatikano II dvasia). Ir „gauni bar-ti“, kai Susitaikinimo („išpažin-

ties“ pokalbiuose per švelnų — būna tikinčiųjų, kurie tik gerai katalikiškai jaučiasi, kai kaltinami ar išbarami, o ne priglaudžiami prie Dievo širdies.

Lauki pokalbių su jaunimu — skautais, ateitininkais — pasakojimų apie indėnus ar lietuvių, jaukių maldos valandėlių susėdus ant kilimo, paskaitėlių, o labiausiai klausimų studentų tarpe. Su vaikūčiais choristais „paisydykauti“ arba kaip jie sako „prajuokinti“, su studentais giesmininkais pasvajoti apie tai, kas galėtų katalikų bendruomenėje vykti. Žodeliai per radiją ir televiziją, kad žmonės, išgirdę pokalbius, žinotų, jog atėjo proga atnešti daiktus ir laiškėlius kelionei antron pusėn per Atlantą.

Rūpi ir susitikti su išėjusių asmenimis, dirbančiais valdžiai, Bažnyčiai, kultūrai, švietimui, sveikatai. Jeigu būtų mano tvarka, Lietuvoje būtų kapelionas (ar dvasios vadovė) ten ilgiau dirbantys išėjusiais, o išėjusioje — iš Lietuvos kunigas, užsienyje studijuojantiems, naujiems imigrantams, atliekančioms stažą. Kiekvienam, kiekvienai globos ir ryšių reikia.

Jau švinta pro lėktuvo langą po trumpos nakties iš Čikagos; artėjame prie Lietuvos.

Ką ši kelionė atneš — kiek išmoksisima, kiek dar tampriau susirišima, kokių nuoskaudėlių patirsima, kokių uždavinių parsivešima namo iki kitos kelionės?

Antanas Saulaitis, SJ

A.†A. JUOZAS LEŠČINSKAS

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad š.m. vasario mėn. 7 d. St. Mary's ligoninėje, Livonia, Michigan mirė a.a. Juozas Leščinskas, sulaukęs 89 m. amžiaus.

Giliame nuliūdime liko posūnis ir marti — Algirdas ir Ismena Lefkiai ir kiti giminės Lietuvoje.

Velionis priklausė St. Butkaus Šaulių kuopai, Amerikos Lietuvių Tautinei sąjungai ir Amerikos Lietuvių Balso radijo klubui.

Velionio kūnas bus pašarvotas Harris laidotuvių koplyčioje, 15451 Farmington Road, Livonia, Mich. Lankymo valandos bažnyčia, kur 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už vak. Laidotuves įvyks trečiądienį, vasario mėn. 10 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Dievo Apvaizdos bažnyčią, kur 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Algirdas ir Ismena Lefkiai.

Laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė tel. (313) 554-1275.

A.†A. kpt. KAZIUI RIMUI

mirus, žmoną AGUTĘ, sūnų ŠARŪNĄ, marčią VIDĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Čikagos Lietuvių Tautodailės Institutas

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE 4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

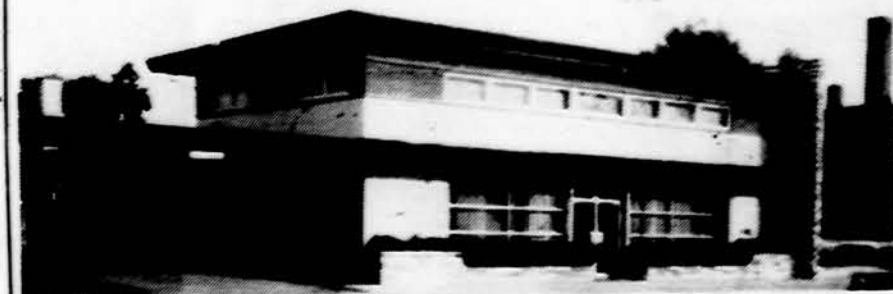
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. • Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. • Hickory Hills

2424 W. 69 St. • Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

Uoliam BALF'o darbuotojui

A.†A.

Aviacijos kapitoniui KAZIUI RIMUI

Amžinybės poilsin išėjus, jo žmoną, sūnų ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame, kartu liūdėdami.

BALF'o Gage Parko 56 skyrius

A.†A.

JULIJAI JAKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos broliui JONUI VIZGIRDAI su šeima, visiems giminėms ir artimiesiems.

L. Balnienė
A. G. Dudai
Vl. K. Kartanai

R. Krivienė
M. Šaulienė
A. J. Vitkauskai

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60842
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmadi., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 9 v.r.—5 v.p.p. Trečiadi. 9 v.r.—7 v.v.

APLINK MUS

x „Giedrė Kaukaitė” dainuoja tarytum tiesiai į širdį, rašo Norvegijoj kritikas Frank Hogberg. Ja, kartu su pianiste Gražina Ručyte, galėsime gėrėtis „Draugo” koncerte vasario 28 d. Jaunimo centre Čikagoje. Bilietai gaunami J. Vaznelio prekyboje tel. (312) 471-1424, 2502 W. 71st St., Chicagoje, IL 60629.

x Prof. dr. Jonas Žekonis, Kauno Medicinos akademijos odontologijos fakulteto dekanas, ADAAL — Amerikos Dantistų dantų apsaugai Lietuvoje pagerinti draugijos kvietimu, antradienį, vasario 16 dieną, atvyksta į Čikagą. Čia jis su ADAAL vadovaujančiais asmenimis aptars steigiamos prie Medicinos akademijos Kaune apmokomosios dantų klinikos reikalus, o, be to, dalyvaus ir Amerikos Dantistų sąjungos suvažiavime Čikagoje. Su prof. Žekoniui galima susisiekti, skambinant daktarui Leonidui Ragui telefonu (708) 529-0955. Čikagoje prof. Žekonis numato pabūti mėnesį laiko.

x Nekalto Prasidėjimo parapijai paremti vasario 21-22 dienomis ruošiami užgavėnių savaitgalio — Mardi Gras renginio laimėjimams labai reikalingi laimikiai (fantai). Turintieji gerų ir švarių daiktų prašome atgabenti juos į parapijos salę (44 gatvė ir California Ave.) sekmadienį tarp 8 v.r. ir 1 v.p.p. ir įteikti juos LB Brighton Parko apylinkės valdybai.

x „Sun Times” dienraštis vasario 4 d. laidoje Čikagos įvykių skyriuje skelbia Lietuvos Konsulato rengiamą 75 metų sukaktuvinių pokylį, kuris bus vasario 20 d. Stouffer Riviere viešbutyje.

x „Draugas”, popiežiaus Jono Pauliaus II istorinio apsilankymo Lietuvoje proga, organizuoja Amerikos lietuvių kelią į Lietuvą rugsėjo mėnesio pirmosiomis dienomis. Prašome registruotis iš anksto American Travel biuro įstaigoje 1-708-422-3000, kuri suteiks daugiau informacijų. Šiuo metu žinoma, kad popiežius Lietuvoje bus rugsėjo 4-8 dienomis. Kokiose vietovėse popiežius lankysis, bus pranešta vėliau. Amerikos lietuvių ekskursijos Lietuvoje galės tęstis dvi savaites, o jei kas norėtų, tai ir ilgiau. Labai svarbu jau dabar užsakyti sau vietas.

(sk)

x MAISTO SIUNTINIAI — sūris, aliejus, dešros ir kt. — 55 svarai \$98. Galima užsakyti aspirino ir vitaminų. Pervedam pinigų doleriais. Atsiskaityti iki vasario 6 d. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Irenos Smieliauskienės tautinių šokių vienetas Grandis suprantą, kaip svarbu išlaikyti Lietuvos konsulatą. Grandiečiai atliks programą vasario 21 d. per LB Brighton Parko apylinkės rengiamą koncertą Jaunimo centre. Koncerto pradžia 2 val. p.p.

x Diana Petrušytė ir Steven Lindgren sausio 27 d. susilaukė sūnelio. Naujagimiu džiaugiasi tėvai, seneliai Audronė ir Vytenis Petrušiai, prosenėlės — Janina Petrušienė ir Halina Bagdonienė ir — jau penktosios kartos atstovė — promociūtė — Filomena Tarulienė. Jau antrą kartą šioje šeimoje yra penktos generacijos, nes Diana buvo šešerių metų, kai mirė jos promociūtė Marija Adamkavičienė.

x Lietuvių Moterų klubų federacijos Filadelfijos klubo pirmininkė Snieguolė Jurskytė klubo vardu atsiuntė „Draugui“ didesnę auką, o laiške rašo: „Mūsų spauda turi būti lietuviškos rašybos saugojimo nuo komunistinės Rusijos užmesto žodyno, kuris be apdairios vartojamas šiandien Lietuvoje ir jau skverbiasi net į mūsų išsivijusių rašybos lapus. Su skaudancia širdimi skaitom Lietuvos spauda ir girdim jį žodį, pilną nepateisinamų svetimybių, keistų galūnių, iškraipytų vardu, pavardžių, pavadinimų. Televizorius, investicijos, turai, fermos, merai, batalijos, deputatai, lyderiai, rajonai, mitingai, rentos, memorialinės kompozicijos ir kalėdinis miraklis, tai tik keletas liūdnu pavyzdžių”.

x Elena Kolosovienė, Northbrook, Ill., atsiuntė auką už kalėdines korteles, kuri priitaria Dalios Bobelienės sausio 5 d. „Aplink mus” pasisakymui dėl kalėdinių kortelių, o nuo savęs pridėda, kad kortelėse nieko nereikėtų spausdinti, nes kiekvienas išrašytą ką jis nori. Tokių nuomonių kaip jos yra daug „Draugo” skaitytojų.

x Tradicinį užgavėnių šiu-pinį rengia Mažosios Lietuvos lietuvių draugija šeštadienį, vasario mėn. 20 d. 6:30 val. vakare „Mabenka” restorane, 7844 So. Cicero Ave., Burbank, IL. Meninė programa: dainininkas muz. Algimantas Barniškis, dainininkė Liucija Atkočiūnienė ir Jurgita Šadienė; karšta vakarienė su tradiciniu šiuo. Šokiams gros estradinis Algimanto Barniškio orkestras. Stalus prašome iš anksto užsakyti pas: Apolinarą Bagdoną, tel. (312) 925-7215 arba V. Žiobri, tel. (708) 598-4603 arba R. Buntiną, tel. (708) 969-1316. Visuomenė nuosirdžiai kviečiama dalyvauti.

(sk)

x „ŽAIBAS” ketvirtį metų garantuoti ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje į namus. Dvylikos, labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai, pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreiptis: „ŽAIBAS”, 9625 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

(sk)

Jauniausi Chicago Lituanistinės mokyklos mokinukai mielai pasirodė Kalėdų eglutės programoje. Nuotr. M. Vidzbelio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KONSULATAS PRIMENA

Vasario 14 d. vyksta Lietuvos Respublikos prezidento rinkimai. Visiems rinkėjams JAV-se balsavimo lapeliai buvo išsiuntinti praėjusią savaitę. Balsuojantieji paštu savo balsavimo lapelius su balsavimo pažymėjimu turi pasiųsti į mūsų ambasadą Vašingtone taip, kad jie jį pasiektų ne vėliau vasario 12 d. Čikagoje asmeniškai norintieji balsuoti tą galės padaryti rinkimų dieną, sekmadienį, vasario 14 d., nuo 9 val. ryto ligi 4 val. po pietų Seklyčioje, 2711 West 71st Street, Chicago, Ill. Balsavimas tvarko Lietuvos generalinis konsulas, tam tikslui sudaręs rinkiminę komisiją, į kurią įeina S. Daulienė, B. Siliūnas ir A. Valavičius. Visais su rinkimais susijusiais reikalais prašome kreiptis darbo valandomis (10 val. ryto iki 1 val. po pietų) į Lietuvos generalinio konsulato įstaigą, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60629, 312-582-5478.

LIETUVOS VYČIŲ LIETUVOS PRISIMINIMAI

Viena stipriausių mūsų anks-tyvosios išsivijios organizacijų yra Lietuvos Vyčiai. Jie švęti religinių idealų įsisavinimu ir yra uolūs Lietuvos reikaluose. Čikagos Martinique restorane

x F. Radis iš Hot Springs, Ark., atsiuntė didesnę auką už kalėdines korteles ir kalendorių, bet kortelėmis esąs nepateiktas, nes jos nėra religinės, todėl Lietuva negalės jų siųsti. Lietuvos žmonės daug metų buvo maitinami šlamštu, todėl norėtume savo gimines pasveikinti tik gražiomis, religinėmis kortelėmis. Laiške linki visiems Dievo palaimos lietuviškame darbe.

x Greitai ir sąžiningai pildau Income Tax. Reikalui esant, atvykstu į namus. Susitarimui kreiptis: Gediminas, tel. 708-656-2550.

(sk)

x GRAIKIJA, civilizacijos lopšys. Aplankysime Delphi šventovę, Olympus kalną, apžiūrėsime Atėnų miesto idomybes... Acropolis, Plaka senamiestis, Sounion šventovę ant Adrijos kranto. Plauksime į Rhodes, Mykonos, Patmos ir Kusadasi salas. Kelionės datos gegužės 11 d. iki 22 d. 1993. Vietų skaičius ribotas, registracija priimama iki vasario 20 dienos. Kreiptis G. T. International Travel 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-7272.

(sk)

dalyvauti Jono Pauliaus II lankymosi išsilmėse rugs. 3-7 d. Buvo perskaityta gauta sveikinimo telegrama iš Detroito Vyčių.

Išsilmė baigiantis, pirm. Al. Brazis padėjo organizaciniam komitetui, programos atli-kejam. Vyčių dvasios vadas kun P. Cibulskis baigiamoje padėkos maldoje suminėjo tuos, kurie šiemet jau nebedalyvavo — buvo praeitais metais mirę. Už juos pasimelsta. Baigta Mai-ronio daina „Lietuva brangi”.

Visa išsilmė praėjo sklan-džiai, išpuodingai, be ilgų kalbų. Svečiai dar galėjo pasiūkti, o visi jautė nuosirdžią pagarbą Lietuvos Vyčiams.

Juoz. Pr.

PRARADO VAIRAVIMO LEIDIMĄ

Daugiau kaip 12,000 Illinois valstijos vairuotojų, kurie neužsimokėjo pabaudų už nele-galiai patstatytus automobilius, pernai prarado vairavimo teises.

Illinois valstijos sekreto-rius istaiga metų pradžioje išsiuntinėjo perspėjimus visiems vairuotojams, kurie buvo gavę 10 ar daugiau pabaudų. Daugiau kaip 8,000 vairuotojų tuo pabaudas apmokėjo ir i valstijos išdą inėšė per 4 mil. dolerių — kiekvienas viduti-niškai po 500 dol. Kol kas dar liko nišpreštos apie 7,000 vai-ruotojų bylos. Jeigu visi pabaudas užmokėtų, Illinois valstija praturtėtų bent 17 mil. dolerių.

ŠVINAS ČIKAGOS VANDENYJE

Čikagos miesto Vandens de-partamentas vėl perspėja gyventojus dėl pavojingo švino kiekio vandenyje. Pernai lapkričio mėnesį atlikti tyrimai parodė, kad Čikagos vandenyje

per daug ištirpusio švino. Pagal vyriausybės nustatytą saugumo skalę, saugus vanduo tegali tu-rėti 15 dalelių švino bilijonui dalelių vandens, o Čikagoje tame pačiame kiekyje yra net 100 dalelių švino. Taip užkrės-tas vanduo rastas ne tik mie-s-te, bet ir 29 priemiesčiuose.

Švinas į vandenį nepatenka iš ežero, bet iš švinių vanden-tiekio vamzdžių, esančių senesniuose namuose. Net ten, kur vamzdžiai jau variniai, jie paprastai būdavo sudyti švinu. Švinas yra be kvapo ir be spalvos, todėl jį pastebėti vandenyje neįmanoma. Geriausia duoti vandenį patikrinti EPA patvirtintai laboratorijai.

Žmonės, kurie gyvena namuo-se, statytuose prieš 1930 metus, daugiaaukščiuose pastatuose ir net naujesniuose namuose, kur vandentiekio vamzdžiai suly-dyti švinu, turėtų savo vandenį patikrinti. Vandens depar-tamentas kartu su sąskaitomis vartotojams pradėjo išsiuntinėti perspėjimus. Ypač patariama saugotis šeimoms su mažais vaikais, nes švino apsinuo-dijimas išsiskiria neurologinius nenormalumus.

EPA pataria negerti ir nevar-toti maisto gaminimui vandens, kuris 6 ar daugiau valandų buvo vamzdžiuose (pvz. kur nakties neįvartojimo) — reikia vandenį pirma paleisti, kad nu-bėgtų bent 2 minutes. Ruošiant vaikams maistą, nevartoti šilto vandens iš čiaupo, nes karštame vandenyje greičiau tirpsta švinas, dėl to daugiau jo yra.

NAUJI GATVIŲ PAVADINIMŲ UŽRAŠAI

Čikagos miesto Susisiekimo komisinierius J. F. Boyle pra-nešė, kad, pradėdamas vasario 8 d., miestiečiai pakeista apie 1100 didžiųjų gatvių užrašų, pakeičiant juos daug didesniais, lengvai ir iš tolo įskaitomais. Naujieji užrašai padės vairuo-tojams greičiau atrasti reikiama gatvę ir tuo pačiu lengviau susi-ovkti nepažįstamoje apylinkėje. Dvejų metų laikotarpyje tikimasi pakeisti maždaug 2600 gatvių parašų didesnėse sankry-žose — iki šiol buvo pakeisti tik 175.

Naujieji parašai yra balti su žaliomis raidėmis, maždaug 18 colių aukščio ir 4 pėdų pločio. Parašų pagaminimas ir įtaisyimas sankryžose kainuos miestui 580,360 dolerių.

PATRULIUOS PĖSTI POLICININKAI

Čikagos meras Richard M. Daley parinko penkis policijos distriktus mieste, kuriuose bus išbandoma nauja apsaugos pro-grama — policininkai mėgins susipažinti su gyventojais, pa-

rapijų organizacijomis ir va-dinamaisiais „blokų klubais”, kad visi kartu galėtų sėkmin-giau kovoti su vis gausėjantiais nusikaltimais. Tarp parinktųjų vietovių yra ir Marquette Parkas (10-tas distriktas). Naujoji programa prasidės nuo š.m. gegužės 1 d. Jeigu ji pasi-rodys sėkminga, ilgainiui bus išplėsta visame mieste.

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

— **Michigano apygardoje** lietuviai pasisako už Lozo-rai. Sekmadienį, vasario 7 d. Detroito LB Michigano apy-gardos valdybos prarastose apklausoje 91% apklaustųjų pasisakė už St. Lozoraitį, 4,5% už Brazauską ir 4,5% dar neapsisprendė. Apklausoje daly-vavo 237 asmenys.

— **Violeta Gedgaudienė**, Newhall, Calif., naujai JAV LB Vakarų apygardos išrinktai valdybai skiriantis pareigomis, balsų dauguma buvo išrinkta valdybos pirmininke.

Violeta taip pat yra Lietuvių Fondo igaliotinė Amerikos Vakaruose.

— **Ambasadorius Česlovas Stankevičius**, vadovaujas Lietuvos delegacijai derybose su Rusija, specialiai atvykęs iš Lietuvos, sausio 30-31 dalyvavo Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūrio suaktyvinių politinių studijų programoje. Pirmą dieną dalyvavo svarsty-bose „Vyriausybės pasikeitimas ir tolimesnis politinio bei ekonominio gyvenimo vystymasis Lietuvoje”, o sausio 31 skaitė paskaitą „Santykių su Rusijos Federacija perspektyvos”.

Abi dienas Šv. Kazimiero parapijos salė buvo pilna. LF bičiulių Los Angeles sambūriui vadovauja Juozas Pupius.

— **Politinė kalinė Jadvyga** Bieliauskienė vasario 3 audienioje priėmė buvus Amerikos prezidentas Ronald Reagan.

Bieliauskienė į Los Angeles išvykė tuometinė LB Vakarų apygardos pirmininkė Angelė Nelsienė. Viešnia dalyvavo LB Vakarų apygardos suvažiavime sausio 23, kitą dieną pasakė pagrindinę kalbą „Sausio 13-sios įvykių Vilniuje minėjime”.

Sausio 30 politinių studijų sa-vaitgalio programoje Bieliaus-kienė dalyvavo svarstybose „Vyriausybės pasikeitimas ir tolimesnis politinio ir ekonominio gyvenimo vystymasis Lietuvoje” kartu su ambasado-riumi Č. Stankevičium, J. Ko-jeliu, dr. E. Jarašiūnu, M. Len-kauskienė ir A. Ragausku. Dis-kusijas moderavo dr. R. Kontri-mas. Viešnią pas prez. Reagan palydėjo ir vertėjavo mokytoja Dalilė Polikaitienė.

KANADOJE

— **Toronto Lietuvių filate-listų draugija** išleido naują (nr. 1, balandis) „Filatelistų žinių” biuletinį. Jis tik 4 puslapių, bet pateikia gausios informacijos apie Lietuvos ženklų kainas, pašto ženklų bei pinigų moty-vus, filatelistų suvažiavimus ir kt. Daugiausia žinių ir yra iš Lietuvos.

— **Toronto Lietuvių fila-telistų draugijos** naują valdybą, išrinktą 1992m. gruodžio 17 d., sudaro: pirm. E. Macijauskas, sekr. A. Sampsonas, išd. A. Vek-terytė, biuletinio red. P. Barba-tavičius; reviz. komisijoje yra A. Supronas ir A. Laurinaitis.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Skaitykite ir remkite vienintelį išsivijios

lietuvių dienraštį

DRAUGA

Sudarydami testamentus, bent dalį turto
palikime „Draugo” dienraščiui
(4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629)

DRAUGAS

MŪSŲ IŠSIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS
IR KULTŪROS ŠVYTURYS.